

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. vasario 24 d.
(OR. en)

6845/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0046 (COD)

TELECOM 50
COMPET 146
MI 140
IA 32
CODEC 262

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. vasario 23 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 94 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 94 final.

Priedama: COM(2023) 94 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 02 23
COM(2023) 94 final

2023/0046 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo
panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)**

{SEC(2023) 96 final} - {SWD(2023) 46 final} - {SWD(2023) 47 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Aukštos kokybės skaitmeninė infrastruktūra tampa vis svarbesniu kertiniu visos ekonomikos elementu, kuris yra toks pats svarbus, kaip elektros energijos, dujų, vandens ir transporto tinklai. Aukštos kokybės ir saugus junglumas visiems ir visur ES tampa būtina sąlyga siekiant užtikrinti tvarią ekonominę ir socialinę naudą, grindžiamą šiuolaikinėmis internetinėmis paslaugomis ir greitu interneto ryšiu.

Atsižvelgiant į sparčią skaitmeninių technologijų pažangą, norint neatsilikti nuo didėjančio pralaidumo poreikio, reikia užtikrinti dideles investicijas į tinklus. 2020 m. komunikate „Europos skaitmeninės ateities formavimas“¹ apskaičiuota, kad vien į skaitmeninę infrastruktūrą ir tinklus ES per metus investuoja 65 mlrd. EUR. Atsižvelgdama į tai, Komisija paskelbė persvarstysianti 2014 m. Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvą² (PRSMĐ).

Didžioji dalis tinklo diegimo sąnaudų yra susijusios su: i) diegimo proceso neveiksmingumu, susijusiu su esamos pasyviosios infrastruktūros (pvz., kanalų, spintų ir antenų įrengimo) naudojimu; ii) sunkumais, patiriamais koordinuojant inžinerinius darbus; iii) sudėtingomis administracinėmis leidimų išdavimo procedūromis ir iv) kliūtimis, kylančiomis diegiant fizinę pastato infrastruktūrą. Siekdama palengvinti ir paskatinti tinklų diegimą, 2013 m. Komisija pasiūlė priimti Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvą, kurioje būtų nustatytos suderintos sparčiojo elektroninių ryšių tinklų³ diegimo sąnaudų mažinimo priemonės.

Tuo tarpu Europos skaitmeninės darbotvarkės tikslai, kuriais buvo grindžiama PRSMĐ, daugiausia buvo pasiekti, tačiau jie taip pat tapo nebeaktualūs. Namų ūkių, turinčių prieigą prie 30 Mbps spartos interneto, dalis išaugo nuo 58,1 % 2013 m. iki 90,1 % 2021 m. Tačiau, atsižvelgiant į padidėjusį įmonių ir asmenų labai dideliu pralaidumu grindžiamo fiksuoto ir mobiliojo ryšio junglumo poreikį, vien tik 30 Mbps spartos interneto ryšio prieinamumas jau nebėra pritaikytas ateities poreikiams. Jis taip pat nesuderinamas su naujais tikslais, nustatytais Direktyvoje (ES) 2018/1972 (Europos elektroninių ryšių kodeksas, toliau – Kodeksas)⁴, kuria siekiama užtikrinti junglumą ir plačią itin didelio pralaidumo tinklų (IDPT) aprėptį. Be to, savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities kūrimo Taryba pabrėžė, kad COVID-19 pandemija parodė, jog reikia užtikrinti spartų ir visuresį junglumą. Taryba paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, įskaitant PRSMĐ numatytų priemonių skatinimo būdus. Todėl savo komunikate „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“⁵ Komisija atnaujino iki 2030 m. nustatytus tikslus, geriau atitinkančius numatomus junglumo poreikius ateityje. Vėliau šie tikslai buvo atspindėti ir

¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ ([COM\(2020\) 67 final](#)).

² 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

³ Tinklai, kuriuose galima teikti bent 30 Mbps spartos plačiajuosčių prieigos paslaugas.

⁴ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. skaitmeninės politikos kelrodis: Europos skaitmeninio dešimtmečio kelias“ (COM(2021) 118 final).

patobulinti Skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje⁶. Šioje programoje nustatyta valdymo struktūra, apimanti stebėseną ir glaudaus Komisijos ir valstybių narių bendradarbiavimo mechanizmą, kuriais siekiama užtikrinti, kad ES iki 2030 m. pasiektų savo tikslus ir skaitmeninius tikslus.

Šiuo pasiūlymu dėl Gigabitinės infrastruktūros akto, kuris yra viena iš Komisijos reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT)⁷ iniciatyvų, siekiama pašalinti PRSMD trūkumus ir prisidėti prie ekonomiškai efektyvaus ir laiku vykdomo IDPT diegimo, būtino siekiant patenkinti padidėjusius ES junglumo poreikius⁸.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas yra elektroninių ryšių reguliavimo sistemos dalis ir jis suderinamas su kitomis teisinio ir neteisinio pobūdžio priemonėmis, kurios taip pat yra tos sistemos dalis⁹. Visų pirma šis pasiūlymas yra suderinamas su kitomis priemonėmis, kuriomis remiamasi siekiant ES fiksuoto ir mobiliojo ryšio junglumo srities tikslų (t. y. su Europos elektroninių ryšių kodeksu). Nors Kodekse, išskyrus konkrečius atvejus, iš esmės numatyta galimybė nustatyti įpareigojimus tam tikroje elektroninių ryšių rinkoje dominuojantiems (t. y. didelę įtaką rinkoje turintiems) elektroninių ryšių operatoriams, šis pasiūlymas yra taikomas įmonėms, eksploatuojančioms elektroninių ryšių tinklus arba vykdančioms veiklą komunaliniame sektoriuje, nepriklausomai nuo to, ar jos turi didelę įtaką rinkoje.

Pasiūlymas taip pat atitinka 2020 m. rugsėjo mėn. priimtą rekomendaciją dėl junglumo priemonių rinkinio, kuria siekiama sumažinti IDPT diegimo sąnaudas ir laiku užtikrinti prieigą prie 5G radijo spektro. Į vėlesnį junglumo priemonių rinkinį¹⁰, dėl kurios valstybės narės susitarė 2021 m. kovo mėn., įtraukti 22 geriausios patirties pavyzdžiai, kaip galima sumažinti tinklų sąnaudas, į kuriuos didžia dalimi buvo atsižvelgta rengiant šiame pasiūlyme numatytas priemones.

Be to, šis pasiūlymas yra suderinamas su neseniai pateiktu Komisijos pasiūlymu dėl Sąjungos saugaus junglumo programos¹¹, kuria siekiama palengvinti plačiajuostės prieigos užtikrinimą

⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12463-Spartusis-placiajuostis-rysys-ES-perziurimos-taisykles_lt

⁸ Rinkos pasiūla siekiama patenkinti didėjančius kokybiško ir greito interneto poreikius vis labiau priartinant šviesolaidinį tinklą prie vartotojo, o dabartiniams ir net būsimiems itin didelio pralaidumo tinklams reikalingi eksploatacijos parametrai turi būti lygiaverčiai tinklo, kuriame šviesolaidiniai elementai naudojami bent iki vietos, kurioje teikiamos paslaugos, skirstomojo taško, parametrams.

⁹ Kartu su Kodeksu reguliavimo sistema papildoma šiais elementais: 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 439, 2020 12 29, p. 23), 2010 m. rugsėjo 20 d. Komisijos rekomendacija 2010/572/ES dėl naujos kartos prieigos (NKP) tinklų prieigos reguliavimo (OL L 251, 2010 9 25, p. 35) ir 2013 m. rugsėjo 11 d. Komisijos rekomendacija 2013/466/ES dėl nuoseklaus nediskriminavimo įpareigojimų ir sąnaudų apskaičiavimo metodikų, skirtų konkurencijai skatinti ir geresnei investicijų į plačiajuostį ryšį aplinkai sukurti, taikymo (OL L 251, 2013 9 21, p. 13). Pastarosios dvi rekomendacijos šiuo metu peržiūrimos.

¹⁰ [Bendras junglumo priemonių rinkinys](#) pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2020/1307 dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikiai investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirtą bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (OL L 305, 2020 9 21, p. 33).

¹¹ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa (COM(2022) 57 final; 2022/0039 COD), dėl kurio politinis susitarimas buvo pasiektas 2022 m. lapkričio 17 d.

naudojant palydovines ryšio priemonės tose vietovėse, kuriose nėra galimybių įrengti kitos fiksuoto ir mobiliojo elektroninio ryšio tinklų infrastruktūros.

Galiausiai šis pasiūlymas atitinka finansavimo iniciatyvas, kuriomis remiamas plačiajuosčio ryšio tinklų diegimas kaimo, atokiose ir kitose prasčiau aptarnaujamose vietovėse, įskaitant skaitmeninę Europos infrastruktūros tinklų priemonės dalį (EITP ir EITP skaitmeninės ekonomikos sektoriaus dalį)¹², ekonomikos gaivinimui po COVID-19 protrūkio skirtas lėšas¹³ ir nacionalines valstybės pagalbos iniciatyvas¹⁴. Neseniai priimtomis naujomis *Valstybės pagalbos plačiajuosčiams tinklams gairėmis*¹⁵ taip pat prisidedama prie spartesnio ir platesnio masto plačiajuosčio ryšio tinklų diegimo, nes jose paaiškinama, kuriais atvejais viešojo parama atitinka konkurencijos taisykles.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas atitinka Europos žaliojo kurso komunikatą¹⁶ nustatytus klimato srities tikslus, kuriuos 2021 m. birželio mėn. Taryba ir Parlamentas įtvirtino Europos klimato teisės akte¹⁷. Skaitmeninio junglumo infrastruktūra yra būtina įgyvendinant dvejopą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kuri yra pagrindinis Komisijos prioritetas. Skaitmeninės infrastruktūros bus labai svarbios pereinant prie žaliosios ekonomikos, nes jos yra svarbios energijos vartojimo efektyvumo kituose sektoriuose įgalinimo priemonės. Be to, iki 2030 m. įgyvendinama didžiosios pastatų atnaujinimo bangos¹⁸ iniciatyva, kurią paskatino Žaliojo kurso tikslai, yra didžiulė galimybė pasiekti sinergiją ir užtikrinti didelį pastatų infrastruktūros, įskaitant šviesolaidinio ryšio tinklams parengtą fizinę infrastruktūrą ir šviesolaidinio ryšio instaliaciją, efektyvumą. Taip bus užtikrinta, kad pastatų savininkai ir (arba) nuomininkai patirs mažiau nepatogumų ir bus efektyviau panaudojamos kapitalinei pastatų ūkio renovacijai skiriamos nacionalinės ir ES lėšos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMAS IR PROPORCINGUMAS

- **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsnis. Tuo pačiu teisiniu pagrindu grindžiama ir Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyva, kuri šiuo pasiūlymu panaikinama. Tai pateisinama atsižvelgiant į šio pasiūlymo tikslą toliau derinti ES elektroninių ryšių rinkas ir pagerinti vidaus rinkos kūrimo ir veikimo sąlygas.

¹² https://hadea.ec.europa.eu/programmes/connecting-europe-facility_en

¹³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_lt#example-of-component-of-reforms-and-investments

¹⁴ Ataskaita dėl valstybės pagalbos plačiajuosčiam ryšiui, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d6b8368d-f3dd-11ea-991b-01aa75ed71a1/language-en>.

¹⁵ 2022 m. gruodžio 12 d. Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos taisyklių taikymo plačiajuosčio ryšio tinklų sparčiam diegimui ES gairės“ (C(2022) 9343).

¹⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ ([COM\(2019\) 640 final](#)).

¹⁷ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

¹⁸ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Renovacijos banga Europoje: pastatų ekologizavimas, darbo vietų kūrimas ir gyvenimo gerinimas“ ([COM/2020/662 final](#)).

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Patirtis, įgyta įgyvendinant PRSMD, parodė, kad tikslo užtikrinti visišką sparčiojo plačiajuosčio ryšio aprėptį ES nepavyktų pasiekti tik taikant direktyvą arba vien valstybių narių pastangomis per pagrįstą laiką efektyviausiai išnaudojant privačias ir viešąsias investicijas. Be to, kai kurios kodekso nuostatos, t. y. 44 straipsnis, iš dalies sutampa su PRSMD nuostatomis, todėl taisyklės reikia racionalizuoti. Siekiant iki 2030 m. užtikrinti gigabitinio tinklo aprėptį, taip pat reikia suderinti visų valstybių narių pastangas. Priemonės, kurių iki šiol ėmėsi valstybės narės, siekdamos paskatinti diegti tinklus ir ypač sumažinti diegimo sąnaudas ir trukmę, yra labai skirtingos ir kartais skiriasi net toje pačioje valstybėje narėje. Be to, numatoma Europos pridėtinė vertė labai sumažėjo dėl plataus masto atsisakymų arba išimčių taikymo įvairiomis aplinkybėmis ir skirtingose valstybėse narėse bei dėl to, kad nebuvo išankstinių gairių ar bendrų principų, susijusių su įvairiomis PRSMD nustatytomis priemonėmis.

Dėl šiuo metu vyraujančios taisyklių įvairovės atsiranda kliūčių, trukdančių tarpvalstybinėms investicijoms. Taip ribojama veiksmų laisvė elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikimo srityje. Tai daro poveikį tinkamam vidaus rinkos veikimui, visų pirma būdingais tarpvalstybinio panaudojimo atvejais, kaip antai išmaniojo ir autonominio vairavimo, kuriam reikia visuresio IDPT. Dėl šiuo metu vyraujančios padėties elektroninių ryšių operatoriams ir kitoms suinteresuotosioms šalims (įrangos gamintojams, civilinės inžinerijos įmonėms ir kt.) taip pat labai sunku pasiekti masto ekonomiją. Problemos, kurių patiriama spartinant sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimą arba būsimų IDPT diegimą, būdingos daugumai, o gal net visoms valstybėms narėms. Išlaidų mažinimas ir administracinių procedūrų supaprastinimas taip pat yra įprastos priemonės, kurias reikia naudoti sprendžiant šias problemas. Šiuo pasiūlymu nedaromas poveikis valstybių narių procedūrinei autonomijai paskirstyti kompetenciją šalies viduje.

- **Proporcingumas**

Šis pasiūlymas atitinka proporcingumo principą ir jame pateikiamos tikslinės politikos priemonės, kurių intensyvumas proporcingas pasiūlymo tikslams skatinti IDPT diegimą, kaip numatyta Kodekse, ir pasiekti 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programos tikslą užtikrinti belaidžių sparčiojo ryšio tinklų, kurių veikimo charakteristikos prilygsta bent 5G¹⁹, veikimą. Pagrindinis šio pasiūlymo privalumas yra tas, kad juo vadovaudamiesi viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų operatoriai galės užtikrinti efektyvesnį planavimą ir investicijų naudojimą (taigi ir pasiekti labai didelę masto ekonomiją). Be to, masto ekonomija ir dėl jos sutaupyti ištekliai apims ne tik elektroninių ryšių sektorių, bet ir kitas pramonės šakas (pvz., įrangos gamintojus, statybos bendroves).

Šią naudą galima pasiekti patiriant minimalią administracinę naštą. Įpareigojimai yra susiję tik su tam tikromis tinklo infrastruktūros dalimis, kuriose galima tikėtis sutaupyti daug lėšų (pvz., kabeliai į fizinės infrastruktūros apibrėžtį neįtraukiami, todėl jiems netaikomi ir šiame pasiūlyme išdėstyti įpareigojimai dėl prieigos ir skaidrumo)²⁰. Siūlomose taisyklėse taip pat

¹⁹ Skaitmeninio dešimtmečio politikos programos 4 straipsnio 2 dalies a punktas: „visi galutiniai naudotojai fiksuotoje vietoje yra gigabitinio tinklo aprėptyje iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veikia naujos kartos belaidžiai didelės spartos tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygsta bent 5G, laikantis technologijų neutralumo principo;“.

²⁰ Fizinės infrastruktūros (dažnai vadinamos inžinerine infrastruktūra) svarba tinklų diegimui taip pat pabrėžiama Europos elektroninių ryšių kodekse, kurio 73 straipsnyje numatyta, kad nacionalinė reguliavimo institucija, norėdama nustatyti proporcingą priemonę siekiant skatinti konkurenciją ir užtikrinti galutinio naudotojo interesus, gali svarstyti nustatyti įpareigojimus vien remdamasi 72 straipsniu (prieiga prie inžinerinės infrastruktūros objektų).

numatomos proporcingos korekcijos (pvz., galimybė atsižvelgiant į konkrečias sąlygas atmesti prašymus suteikti prieigą). Be to, pasiūlyme numatomos išimtys tais atvejais, kai tam tikromis aplinkybėmis kai kurie įpareigojimai netaikomi (pvz., užtikrinti prieigą prie tam tikrų kategorijų viešojo sektoriaus institucijoms priklausančių arba jų kontroliuojamų pastatų dėl tokių pastatų architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės, arba teikti informaciją apie tuos pastatus). Šios išimtys padeda užtikrinti pasiūlymo proporcingumą ir suteikia reikiamo lankstumo siekiant atsižvelgti į nacionalines aplinkybes. Be to, taikydamos siūlomas atitinkamų administracinių procedūrų skaitmeninimo priemonės valstybės narės gali pakartotinai naudoti ir plėsti esamas vietas, regioninio arba nacionalinio lygmens skaitmenines paslaugas ir platformas, skirtas tam pačiam tikslui ir atitinkančias šio reglamento nuostatas.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė yra reglamentas. Šis sprendimas grindžiamas patirtimi, įgyta perkeliant PRSMD į nacionalinę teisę ir ją įgyvendinant, bei įrodytais šios direktyvos trūkumais sprendžiant nuolatinės nustatytas problemas, kilusias ne tik dėl to, kad buvo taikomas minimalaus suderinimo principas, bet ir todėl, kad buvo siekiama tik žemo suderinimo lygio (pvz., daugelis nuostatų liko neprivalomos, o kitų, kaip antai su skaidrumu susijusių, nuostatų atveju, buvo suderinti tik būtiniausi elementai), taip pat dėl to, kad perkėlimas į nacionalinę teisę buvo vykdomas lėtai ir neveiksmingai.

Reglamentas yra geriausia priemonė siekiant paspartinti tinklų diegimą ir užtikrinti, kad Europa prisitaikytų prie skaitmeninio amžiaus. Jis turės didžiausią poveikį gigabitinio tinklo diegimui, nes jis bus tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. Sparčiai besivystančioje skaitmeninėje ekonomikoje labai svarbu greitai įgyvendinti priemones, kuriomis sumažinama įmonėms ir valdžios institucijoms tenkanti našta. Ir atvirkščiai, direktyvos atveju prireiktų laiko, kol valstybės narės ją perkeltų į nacionalinę teisę, o dėl to būtų delsiama taikyti siūlomas taisykles ir kiltų pavojų, kad nebus pasiekti iki 2030 m. nustatyti tikslai. Skirtingai nei direktyva, reglamentas taikomas tiesiogiai, o tai svarbu taisyklių, kurios dažniausiai taikomos komerciniams santykiams tarp elektroninių ryšių tinklų teikėjų ir tinklo operatorių, atveju.

Todėl Komisija teikia pasiūlymą dėl reglamento – Gigabitinės infrastruktūros teisės akto, kuriuo siekiama išvengti tolesnių skirtumų, trukdančių teikti atitinkamas paslaugas vidaus rinkoje, ir užtikrinti, kad įmonės turėtų tas pačias teises ir pareigas. Tai būtina siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir skaidrumą visiems susijusiems ekonominiams subjektams.

Šiuo pasiūlymu panaikinama PRSMD, kurios įgyvendinimas dėl pirmiau minėtų trūkumų buvo labai fragmentiškas ir minimalus. Visoms esminėms sritims taikomas reglamentas, kuriame nustatytos paprastesnės taisyklės ir apskritai užtikrinamas aukštesnis suderinimo lygis, turėtų padėti pašalinti tuos trūkumus, veikti kaip proporcinga priemonė ir suteikti valstybėms narėms šiek tiek lankstumo konkrečių nuostatų, taikomų atsižvelgiant į konkrečias nacionalines aplinkybes, atveju.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Prie šio pasiūlymo pridedamoje PRSMD vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad ši direktyva buvo tik iš dalies veiksminga ir efektyvi įgyvendinant jos bendro pobūdžio ir konkrečius

tikslus, kurie taip pat buvo svarbūs. Iki šiol pasiekti įgyvendinimo rezultatai rodo, kad tinkamai laikomasi ir kitų trijų analizuotų kriterijų – aktualumo, nuoseklumo ir ES pridėtinės vertės.

Apskritai PRSMD buvo naudinga diegiant spartųjį plačiajuosį ryšį (pakartotinai panaudota beveik 100 000 km kanalų ir viršžeminės infrastruktūros). Veiksmingai taikant PRSMD galima keliais mėnesiais paspartinti sparčiojo plačiajuosčio ryšio projektų įgyvendinimą, 10–30 % sumažinti diegimo sąnaudas ir proporcingai padidinti tinklų aprėptį.

Didžiausia pažanga padaryta prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros ir su ja susijusių skaidrumo priemonių srityje, o leidimų išdavimo, inžinerinių darbų koordinavimo ir prieigos prie pastatų infrastruktūros srityse padaryta pažanga buvo mažesnė. Be to, visoje ES pasiekti rezultatai nevienodi ir net ir tose veiksmų srityse, kuriose ši direktyva buvo įgyvendinta veiksmingiau²¹, visiškai neatitinka poreikio greičiau ir veiksmingiau diegti elektroninių ryšių tinklus, darančius poveikį vidaus rinkos veikimui.

Šiuo metu galiojančias PRSMD nuostatas reikia sugriežtinti, kad jos būtų geriau suderintos su dabartiniais ir ateities junglumo poreikiais ir ES prioritetais bei visiškai atspindėtų rinkos ir technologijų raidą. Dėl nuolatinių kliūčių, atsirandančių diegiant elektroninių ryšių tinklus, vienodų ir suskaitmenintų administracinių procedūrų stokos ir nepakankamai veiksmingai veikiančių bendrų informacinių punktų vis dar sunkiai išnaudojama galima sąnaudų mažinimo priemonių, galinčių paskatinti ekonomiškai efektyvesnę ir greitesnę tinklų diegimą visoje ES, nauda. Didelės IDPT diegimo išlaidos, įskaitant namams skirto šviesolaidinio ryšio ir vidutinės dažnių juostos 5G ryšio, daro neigiamą poveikį teikiamoms diegimo paskatoms ir naujų diegimo projektų gyvybingumui. Tinklų diegimas visoje ES labai sulėtėjo dėl to, kad nepakankamai koordinuojama skirtingų institucijų, atsakingų už leidimų išdavimą, veiklą, daugybės leidimų, kuriuos reikia gauti diegiant tinklus, nenustatytų elektroninių prašymų išduoti leidimus teikimo procedūrų ir apskritai galutinių leidimų diegti tinklus, įskaitant leidimus, susijusius su priėjimo teisėmis, išdavimo terminų nesilaikymo.

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Pagrindiniai informacijos šaltiniai rengiant šį pasiūlymą buvo literatūros apžvalga, informacija apie šiuo metu taikomų politikos priemonių įgyvendinimą, ankstesnės stebėsenos ir vertinimo veiklos ir ataskaitų analizė, suinteresuotųjų šalių indėlis ir specialūs pagrindžiamieji tyrimai.

Be to, su suinteresuotosiomis šalimis buvo konsultuojamasi šiais būdais:

- buvo paskelbtas kvietimas teikti grįžtamąją informaciją, kuri buvo naudojama rengiant veiksmų gaires / įžanginį poveikio vertinimą (2020 m. birželio 19 d. – 2020 m. liepos 17 d.);
- 2020 m. gruodžio 2 d. – 2021 m. kovo 2 d. vyko viešos konsultacijos, kurių metu buvo naudojamas plataus masto klausimynas, parengtas remiantis ir praeities rezultatais, ir ateities perspektyvomis grindžiamais aspektais;
- 2021 m. sausio ir vasario mėn. internetu vyko teminiai praktiniai seminarai, kuriuose dalyvavo suinteresuotosios šalys;

²¹ Pavyzdžiui, vertinimo ataskaitoje (Komisijos tarnybų darbiname vertinimo dokumente) matyti, kad didžiausia pažanga buvo susijusi su prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros ir su ja susijusiomis skaidrumo priemonėmis. Kai kurios valstybės narės taip pat papildė direktyvos nuostatas ir išplėtė reikalavimus dėl būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą.

- Paskelbta Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (BEREC²²) nuomonė dėl Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos peržiūros, parengta remiantis ir praeities rezultatais, ir ateities perspektyvomis grindžiamais aspektais;
- buvo rengiami dvišaliai susitikimai, įskaitant susitikimus su rinkos suinteresuotosiomis šalimis ir jų asociacijomis bei vietos ir regionų valdžios institucijomis;
- 2021 m. birželio mėn. ir 2022 m. sausio mėn. vyko specialūs praktiniai seminarai, kuriuos organizavo pagrindžiamąjį tyrimą rengę konsultantai, bei *ad hoc* apklausos / konsultacijos.

Apskritai suinteresuotosios šalys pabrėžia, kad aukštos kokybės junglumas buvo labai svarbus pandemijos ir ekonomikos atsigavimo laikotarpiu.

Daug operatorių ir dauguma verslo asociacijų atkreipia dėmesį į būtinybę siekiant įveikti rinkos susiskaidymą ES lygmeniu toliau vykdyti derinimo ir reguliavimo veiksmus, ypač susijusius su administracinėmis, kaip antai leidimų išdavimo, procedūromis. Tačiau mažesnė operatorių grupė nurodo, kad įgyvendinant ir užtikrinant ES teisės aktų vykdymą valstybėms narėms reikia suteikti veiksmų laisvę. Valdžios institucijos, įskaitant BEREC, teikia pirmenybę ES lygmeniu taikomoms priemonėms. Jos ragina derinti tik tas priemones, kurios būtinos tikslams pasiekti, ir nurodo kai kurias sritis, kuriose nacionalinės priemonės būtų tinkamesnės (pvz., gairės dėl prieigos sąlygų). Kai kurios valdžios institucijos nurodė turinčios tam tikrų abejonių dėl papildomos naštos ir išlaidų, susijusių su skaidrumo užtikrinimo ir skaitmeninės pertvarkos priemonėmis.

Dauguma respondentų, dalyvavusių konsultacijose su suinteresuotosiomis šalimis, mano, kad PRSMD tapo geru pagrindu efektyviau diegiant elektroninių ryšių tinklus, ir laiko, kad šioje direktyvoje numatytos priemonės buvo svarbios. Tačiau suinteresuotųjų šalių nuomonės dėl PRSMD veiksmingumo siekiant joje nustatyto bendro tikslo sumažinti sąnaudas ir padidinti tinklų diegimo tempą, skiriasi.

Suinteresuotosios šalys pabrėžia, kad, siekiant efektyviai diegti tinklus, ypač 5G tinklus, svarbu užtikrinti tinkamos fizinės infrastruktūros, įskaitant valdžios institucijoms priklausančius arba jų kontroliuojamų su tinklu nesusijusių elementų, prieinamumą. Suinteresuotosios šalys taip pat ragina parengti gaires dėl sąžiningų ir pagrįstų terminų ir sąlygų, taip pat dėl prašymų suteikti prieigą atmetimo kriterijų nustatymo. Tai padėtų išvengti nepagrįstų atsisakymo atvejų, kai nurodoma, kad yra galimybių naudoti kitus perspektyvius prieigos būdus.

Dauguma suinteresuotųjų šalių sutinka, kad diegimo sąnaudas galima sumažinti koordinuojant inžinerinius darbus. Nors BEREC manė, kad būtų naudinga išplėsti įpareigojimą koordinuoti visus (ir valstybinėmis, ir privačiomis lėšomis finansuojamus) tinklų diegimo projektus, daugelis suinteresuotųjų šalių tokiam išplėtimui nepritarė.

Dauguma suinteresuotųjų šalių mano, kad diegiant tinklus svarbu užtikrinti nuolat atnaujinamos būtiniausios informacijos apie žinomus fizinius duomenis arba planuojamus inžinerinius darbus, įskaitant georeferencinius vietų ir trasų duomenis, prieinamumą naudojant bendrus informacinius punktus. Valdžios institucijos, įskaitant vietos valdžios institucijas, ragina lanksčiai pakartotinai naudoti ir tobulinti gerai žinomas skaitmenines priemones, jau naudojamas įvairiose valstybėse narėse (kai kurios iš jų taip pat naudojamos kituose sektoriuose).

²² BEREC (Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucijų institucijoje) dirba ES valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų vadovai arba paskirti aukšto lygio atstovai. BEREC buvo įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1971.

Dauguma suinteresuotųjų šalių, įskaitant tinklų operatorius, sutinka, kad diegiant tinklus būtų naudingos supaprastintos leidimų išdavimo procedūros, įskaitant elektronines prašymų išduoti leidimą pateikimo procedūras.

Suinteresuotosios šalys taip pat ragina sugriežtinti šiuo metu galiojančias su pastatų infrastruktūra susijusias taisykles bei nustatyti siekį spartųjį ryšį pakeisti IDPT / šviesolaidiniu ryšiu bei pasiūlyti įpareigoti pastatų savininkus pastatuose diegti šviesolaidinio ryšio instaliaciją ir suteikti prieigą prie jos.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Komisija rėmėsi specialiu pagrindžiamuoju tyrimu, kurį parengė bendrovės ICF SA, „Wavestone SA“ ir Europos politikos studijų centras kartu su bendrovėmis „WIK Consult GmbH“ ir „EcoAct“²³. Šiame tyrime buvo įvertintas priemonių, priimtų pagal PRSMD, poveikis ir atitinkamais atvejais atsižvelgta į nacionalinių priemonių, kurių buvo imtasi siekiant sumažinti sparčiojo plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, poveikį. Šiuo tyrimu taip pat buvo grindžiamas galimų šios iniciatyvos politikos galimybių poveikio vertinimas. Be to, nacionaliniuose veiksmų planuose ir įgyvendinimo ataskaitose, kurias valstybės narės pateikė kartu su [junglumo priemonių rinkiniu](#)²⁴, apimančiu 39 geriausios patirties pavyzdžius, kuriais siekiama pagerinti tinklo diegimą ir paskatinti prieigą prie 5G spektro, buvo pateikta vertingos informacijos apie tinkamiausias priemones ir jų naudojimą. Galiausiai Komisija rėmėsi kitais informacijos šaltiniais, nustatytais atlikus literatūros apžvalgą, įskaitant keletą tyrimų²⁵ ir ataskaitų²⁶.

- **Poveikio vertinimas**

Poveikio vertinimo santrauka ir teigiama Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė pateikiama Komisijos svetainėje²⁷. Atliekant poveikio vertinimą svarstytos toliau nurodytos politikos galimybės.

0 galimybė. Atskaitos scenarijus

Nepakeistos redakcijos PRSMD reiškia, kad prie dabartinių priemonių nebūtų priimta jokių papildomų priemonių. Toliau įgyvendinama šiuo metu galiojanti PRSMD ir susijusios reguliuojamojo ir ne reguliuojamojo pobūdžio priemonės. Šį požiūrį būtų galima papildyti dalijimusi gerąja patirtimi skatinant keitimosi informacija iniciatyvas (pvz., junglumo priemonių rinkinio iniciatyvą). Daroma prielaida, kad pasirinkus galimybę, pagal kurią nebūtų vykdomi jokie pakeitimai, tinklai būtų toliau diegiami, tačiau išliktų nustatytas susiskaidymas. Tinklų diegimas būtų nepakankamai veiksmingas ir efektyvus ir kiltų grėsmė, kad nebus pasiekti iki 2030 m. nustatyti junglumo tikslai.

²³ Tyrimas, kuriuo pagrindžiamas šiuo metu Europos ir nacionaliniu lygmeniu taikomų priemonių, kuriomis siekiama sumažinti elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudas, vertinimas ir poveikio vertinimas, kuris bus pateikiamas kartu su ES iniciatyva peržiūrėti Direktyvą 2014/61/ES, parengimas.

²⁴ [Bendras Sąjungos junglumo priemonių rinkinys](#).

²⁵ Kaip antai [PRSMD priemonių įgyvendinimo ir stebėsenos tyrimas \(SMART 2015/0066\)](#); *White paper on EU broadband Plan challenges and opportunities* (liet. „Baltoji knyga dėl ES plačiajuosčio ryšio plėtros plano uždavinių ir galimybių“), Analysis Mason, 2019.

²⁶ Kaip antai [2020 m. geriausios patirties suvestinė. Specialiosios grupės, siekiančios sukurti bendrą sąjungos junglumo priemonių rinkinį, darbo 1 etapo rezultatai](#); [2018 m. Europos Komisijos ataskaita dėl Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos įgyvendinimo](#); [BEREC ataskaita dėl Plačiajuosčio ryšio sąnaudų mažinimo direktyvos įgyvendinimo](#); [BEREC ataskaita dėl prieigos prie infrastruktūros ir inžinerinių darbų kainodaros pagal PRSMD](#).

²⁷ Poveikio vertinimas ir Reglamentavimo patikros valdybos nuomonė skelbiami [EUR-Lex svetainėje](#).

1 galimybė. Atnaujinimas, paaiškinimas ir suderinimas (būtiniausi pakeitimai)

Pasirinkus šią galimybę PRSMD siūloma suderinti su Kodeksu (IDPT aprėptis vietoje sparčiojo ryšio tinklų aprėpties), nustatyti, kad kai kurios šiuo metu savanoriškai taikomos priemonės būtų privalomos (pvz., skaidrumo užtikrinimas, leidimų išdavimas) ir paaiškinamos tam tikros nuostatos, taip siekiant suderinti skirtingus valstybių narių aiškinimus (pvz., susijusius su leidimais, valstybinėmis lėšomis finansuojamais projektais, kurių inžineriniai darbai turi būti koordinuojami, ir nuostata, kad turtui, kurio atveju taikomi didelę įtaką rinkoje turintiems subjektams nustatyti arba valstybės pagalbos įpareigojimai, tuo pat metu netaikomi PRSMD nustatyti įpareigojimai užtikrinti prieigą). Ši galimybė grindžiama prielaida, kad direktyvos įgyvendinimas pagerėtų paskelbus šiek tiek patikslintą direktyvą ir įgyvendinus junglumo priemonių rinkinyje nurodytus geriausios patirties pavyzdžius bei kitas elektroninių ryšių reguliavimo sistemos priemones. Visų pirma jos įgyvendinimas pagerėtų iš dalies išsprendus problemas, susijusias su nepakankama arba neišsamia informacija apie esamą fizinę infrastruktūrą, vėlavimu ir didelėmis su leidimų išdavimo procedūromis susijusiomis išlaidomis.

Kitos vertinimo ataskaitoje ir viešose konsultacijose nurodytos priemonės, kurias taikant būtų galima pašalinti daugiau kliūčių ir greičiau bei efektyviau diegti elektroninių ryšių tinklus, nebūtų taikomos.

2 galimybė. PRSMD numatytų priemonių išplėtimas ir sugriežtinimas, įpareigojimų netaikymas IDPT atveju

Ši galimybė apima pagal 1 galimybę numatytas priemones, tačiau jos būtų paskelbtos reglamento forma. Be to, pagal šią galimybę išplečiama įpareigojimo užtikrinti prieigą taikymo sritis, ir šis įpareigojimas būtų taikomas ir valdžios institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos (su tinklu nesusijusios) fizinės infrastruktūros atveju (išskyrus atvejus, kai toks taikymas būtų neproporcingas) bei sugriežtinami įpareigojimai, susiję su leidimų išdavimu (pvz., tarpiniai terminai, nacionalinių leidimų išimtys, vienu metu vykdomas leidimų tvarkymas ir priėjimo teisės). Skirtingai nei 3 ir 4 galimybių atveju, pasirinkus šią galimybę IDPT atveju nebūtų taikomi įpareigojimai užtikrinti prieigą ir koordinuoti inžinerinius darbus, kai siekiama spręsti su investavimo paskatomis susijusias problemas (pvz., neperspektyvių tinklų kopijavimo).

3 galimybė (tinkamiausia galimybė). PRSMD numatytų priemonių išplėtimas ir sugriežtinimas, dalinis suderinimas

Pasirinkus 3 galimybę būtų iš esmės taikomos pagal 2 galimybę numatytos priemonės, taip pat būtų priimtas reglamentas (kuriame būtų išplėsta įpareigojimo suteikti prieigą prie valdžios institucijoms priklausančio su tinklu nesusijusio turto ir leidimų išdavimo priemonių taikymo sritis). Tačiau vietoje IDPT infrastruktūrai taikomos išimties šiuo reglamentu būtų nustatytos aiškesnės taisyklės, susijusios su pagrindiniais prieigos prie fizinės infrastruktūros užtikrinimo ir darbų koordinavimo aspektų (pvz., sąžiningos ir pagrįstos prieigos sąlygos, alternatyvios prieigos priemonės ir su koordinuojamais inžineriniais darbais susijusių išlaidų paskirstymas). Taip būtų išspręsta neperspektyvių tinklų kopijavimo problema, nes būtų geriau apibrėžtas atsisakymo suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros pagrindas arba būtų apibrėžta, kada prašymai koordinuoti inžinerinius darbus galėtų būti laikomi nepagrįštais, nustatant konkretesnes aplinkybes, palyginti su 2 galimybe. Siekiant užtikrinti nuoseklų taikymą ir suderintą požiūrį į panašias problemas, kartu su tokiomis taisyklėmis būtų pateikiamos ir ES lygmens gairės. Pasirinkus šią galimybę taip pat būtų nustatyta, kad leidimų

išdavimo taisyklės ir procesai turėtų būti nuosekliai vykdomi nacionaliniu lygmeniu taikant vieno langelio principą, pasitelkiant bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką, taip pat būtų nustatyta, kad leidimų tvirtinimas, jeigu įmanoma, turėtų būti numanomas, o leidimų suteikimo mokesčiai nevirsytų administracinių išlaidų. Diegimo atvejais, kuriems netaikomos leidimų išimties, būtų nurodomi ES lygmeniu, o leidimų procedūrų nuoseklumas būtų užtikrinamas nacionaliniu lygmeniu. Taikant tokį labiau suderintą požiūrį būtų galima išspręsti dėl didelio sudėtingumo, terminų ir leidimų gavimo išlaidų kylančias problemas.

Siekiant pagerinti skaidrumą ir prieigą prie informacijos, pasirinkus 3 galimybę būtų išplėsti su informacija apie esamą fizinę infrastruktūrą (išskyrus atvejus, kai tai būtų neproporcinga) ir planuojamais inžineriniais darbais susiję reikalavimai (aktyvus informavimas apie visus planuojamus darbus). Abu informacijos rinkiniai turėtų būti prieinami platformose skaitmeniniu formatu ir, jeigu įmanoma, būti tarpusavyje sujungti. Galiausiai, siekiant išspręsti tinkamos pastatų infrastruktūros ir prieigos prie jos trūkumo problemas, pagal šią galimybę būtų reikalaujama, kad kiekviename naujame (arba kapitališkai renovuotame) namų ūkyje būtų įrengta pastato šviesolaidinio ryšio infrastruktūra ir instaliacija. Pagal šią galimybę taip pat būtų numatyta nacionaliniu lygmeniu standartizuoti fizinę pastato infrastruktūrą, o ES lygmeniu – nustatyti gaires dėl prieigos prie pastato infrastruktūros.

4 galimybė. Išplėtimas ir sugriežtinimas visapusiškai pritaikant priemonę privačiam turtui bei visiškas suderinimas

Pasirinkus 4 galimybę būtų reikalaujama maksimalaus suderinimo ES lygmeniu. Reglamentas apimtų visas pagal 3 galimybę numatytas priemones. Reglamentu taip pat būtų išplėsti įpareigojimai dėl prieigos užtikrinimo ir skaidrumo, susiję su privačių tinklų operatorių turtu (pvz., komercinės paskirties pastatais), ir įsipareigojimai dėl inžinerinių darbų koordinavimo, susiję su projektais, kurie nėra finansuojami viešosiomis lėšomis. Pasirinkus šią galimybę būtų nustatytas įpareigojimas sukurti vieną skaitmeninę platformą, skirtą esamai fizinei infrastruktūrai, planuojamiems inžineriniams darbams ir (pasirinktinai) leidimų išdavimo procedūroms. Galiausiai pasirinkus šią galimybę būtų nustatytas įpareigojimas ES lygmeniu standartizuoti fizinę pastato infrastruktūrą (palyginti su standartizavimu nacionaliniu lygmeniu, kaip numatyta pagal 3 galimybę).

Atsižvelgiant į visus vertinimo kriterijus, tikėtina, kad politikos tikslus geriau atitiktų 3 galimybė. Pasirinkus šią galimybę taip pat būtų sukurta didžiausia ES pridėtinė vertė ir taip pat užtikrinama, kad valstybės narės galėtų nustatyti konkrečius atvejus, kuriais įpareigojimai joms gali būti netaikomi (pvz., tuomet, kai juos būtų galima priskirti reglamente nustatytoms kategorijoms, kai įpareigojimai gali būti netaikomi dėl kelių priežasčių arba dėl to, kad tai būtų neproporcinga). Todėl atrodo, kad pasirinkus 3 galimybę būtų galima geriausiai subalansuoti trumpojo laikotarpio įgyvendinimo išlaidas su vidutinio laikotarpio nauda ir apriboti nereikalingą reglamentavimo našą.

• Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

Siūlomomis priemonėmis padedama įgyvendinti programą REFIT ir jos atitinka supaprastinimo bei administracinės naštos mažinimo tikslus. Keliais siūlomais pakeitimais siekiama, kad taisyklės ir procedūros būtų aiškesnės, racionalesnės ir paprastesnės, padėti šalims lengvai suprasti savo teises ir pareigas ir skatinti sinergiją (pavyzdžiui, siūlomo pastatų renovacijos siekiant pagerinti jų energinį naudingumą koordinavimo atveju). Pasiūlyme taip pat pateikiamos ES lygmens gairės (dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros, įskaitant fizinę pastato infrastruktūrą) ir kai kurie prieigos užtikrinimo ir inžinerinių darbų koordinavimo

taisyklių kriterijai. Šios gairės turėtų palengvinti nuoseklų taisyklių įgyvendinimą ir galimų ginčų sprendimą.

Šiame pasiūlyme numatomos tam tikros bendros trumpojo laikotarpio, daugiausia administravimo institucijų patiriamos, išlaidos. Šios išlaidos yra susijusios su nuoseklių leidimų išdavimo procedūrų ir skaitmeninių prieigų / platformų, skirtų leidimams tvarkyti ir informacijos teikimui bei prieigos prie jos suteikimui, sukūrimu. Tačiau tikimasi, kad sukūrus šiuos elementus taikant reglamentą elektroninių ryšių tinklų operatoriai kasmet galės sutaupyti apie 40 mln. EUR administracinių išlaidų. Sutaupyti bus galima dėl geresnės prieigos prie tinklų ir viešosios su tinklu nesusijusios fizinės infrastruktūros (apie 24 mln. EUR per metus) ir dėl geresnių prašymų išduoti leidimus procedūrų (apie 15 mln. EUR per metus). Valdžios institucijos, įskaitant savivaldybes, taip pat patirs mažiau sąnaudų (įverčiai nepateikiami). Ši nauda gali būti dar didesnė ir apimti daugiau sektorių (ne tik elektroninių ryšių), jeigu juose bus įdiegtos ir naudojamos leidimų išdavimo platformos, kaip jau yra keliose valstybėse narėse. Be to, statybos bendrovėms būtų naudingi pastatų infrastruktūros ir instaliacijos standartai, kuriuos taikant turėtų būti užtikrinamas veiksmingesnis namams skirto šviesolaidinio ryšio įrengimas naujuose ir kapitališkai renovuotuose pastatuose (įvertis nepateikiamas)²⁸.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlyme visapusiškai atsižvelgiama į pagrindines teises ir principus, pripažintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Visų pirma, siūlomos priemonės atitinka 16 straipsnį (laisvė užsiimti verslu), 17 straipsnį (teisė į nuosavybę) ir 37 straipsnį (aplinkos apsauga).

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas reglamentas Sąjungos biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Įgyvendinimo stebėseną bus grindžiama reglamento įgyvendinimo ataskaita, kuri bus teikiama Europos Parlamentui ir Tarybai praėjus 5 metams nuo reglamento įsigaliojimo dienos. Ataskaitoje pateikiama priemonių poveikio santrauka ir jos tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas, įskaitant tai, ar reglamentu būtų galima prisidėti siekiant 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje nustatytų junglumo tikslų, ir kaip tai būtų galima padaryti. Šiuo tikslu Komisija gali prašyti, kad valstybės narės pateiktų informaciją, grindžiamą atitinkamais rodikliais ir periodiško duomenų rinkimo mechanizmu, kurį, kaip nustatyta Direktyvoje (ES) 2018/1972, parengs Ryšių komitetas.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis

1 straipsniu atnaujinama 2014 m. Direktyvos dėl elektroninių ryšių tinklų (t. y. nuo sparčiojo ryšio iki IDPT) diegimo taikymo sritis, siekiant, kad ji atitiktų naujus Kodekse nustatytus užmojus ir Europos skaitmeninio dešimtmečio junglumo srities tikslus.

2 straipsnis. Terminų apibrėžtys

²⁸ Pagrindžiamojo tyrimo, kurį parengė bendrovės ICF SA, „Wavestone SA“ ir CEPS kartu su bendrovėmis „WIK Consult GmbH“ ir „EcoAct“ (žr. 22 išnašą), 1 priedas, visų pirma jo 1.3, 2.3 ir 4.3 skirsniai.

Šiame straipsnyje pateikiamos terminų apibrėžtys, kurios nebuvo nurodytos Kodekse, įskaitant IDPT apibrėžtį. Jame išplečiama fizinės infrastruktūros sąvoka, į kurią įtraukiamas viešasis su tinklu nesusijęs turtas, ir pateikiama nauja termino „pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija“ apibrėžtis, o terminas „sparčiajam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra“ pakeičiamas terminu „šviesolaidžiui parengta fizinė pastato infrastruktūra“. Be to, atsižvelgiant į sparčią belaidžio ryšio fizinės infrastruktūros teikėjų, kaip antai „bokštų bendrovių“, raidą ir vis svarbesnį jų, kaip prieigos prie fizinės infrastruktūros, tinkamos diegti belaidžio elektroninio ryšio tinklų, pvz., 5G, elementus, teikėjų vaidmenį, termino „tinklo operatorius“ apibrėžtis išplečiama ir apima ne tik įmones, teikiančias ar įgaliotas teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas, ir kitų tinklų, kaip antai transporto, dujų arba elektros energijos, operatorius, bet ir susijusias priemones teikiančias įmones, kurios taip pat turi vykdyti visus Reglamente nustatytus įsipareigojimus ir gali gauti jame numatytą naudą, išskyrus atvejus, kai taikomos nuostatos dėl fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos. Siekiant atsižvelgti į įvairius sprendimų dėl leidimų išdavimo lygmenis, kurie kartais egzistuoja, taip pat pakeičiama termino „leidimas“ apibrėžtis ir paaiškinama, kad, siekiant paprastesnio naudojimo visame dokumento tekste, terminas „inžineriniai darbai“ reiškia IDPT elementų diegimą.

3 straipsnis. Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros

3 straipsniu išplečiamas įpareigojimas užtikrinti prieigą prie fizinės infrastruktūros, kuri nėra susijusi su tinklu, bet priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojama. Jame taip pat numatomos išimtys tam tikrų kategorijų pastatų (pvz., dėl priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu, sauga ir sveikata), o valstybėms narėms suteikiama galimybė įsteigti įstaigą, koordinuojančią prieigą prie viešojo turto.

Šiame straipsnyje paaiškinamos priežastys, dėl kurių gali būti atsisakoma suteikti prieigą, ir išvengiama įpareigojimų užtikrinti prieigą dubliavimo tais atvejais, kai šie įpareigojimai, susiję su tuo pačiu turtu, jau yra nustatyti pagal Kodeksą arba valstybės pagalbos taisykles.

Šiame straipsnyje numatyta galimybė Komisijai paskelbti gaires dėl prieigos nuostatų taikymo.

Šis straipsnis taip pat grindžiamas Kodekso 57 straipsnyje aprašytu precedentiniu sprendimu dėl mažų belaidžio ryšio prieigos taškų įrengimo.

4 straipsnis. Su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas

4 straipsnyje nustatomas įpareigojimas tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, naudojant bendrus informacinius punktus elektroniniu formatu teikti būtiniausią informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą.

Prieiga prie šios būtiniausios informacijos gali būti ribojama, pavyzdžiui, dėl saugumo priežasčių arba gali būti prieinama tik su tam tikrų kategorijų pastatais susijusi informacija. Analogiškai įpareigojimas teikti būtiniausią informaciją nebūtų taikomas tais atvejais, kai, remiantis sąnaudų ir naudos analize, tai būtų neproporcinga.

5 straipsnis. Inžinerinių darbų koordinavimas

5 straipsnyje paaiškinama, kad įpareigojimas koordinuoti inžinerinius darbus taikomas inžinerinių darbų, kurie yra visiškai arba iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, atvejais.

Šiame straipsnyje nustatoma, kad prašymai koordinuoti inžinerinius darbus turi būti pateikiami ne vėliau kaip prieš du mėnesius iki galutinio projekto pateikimo ir nurodoma, kuriais atvejais prašymas koordinuoti inžinerinius darbus gali būti laikomas nepagrįstu.

Taip pat numatoma galimybė Komisijai paskelbti gaires dėl inžinerinių darbų koordinavimo.

6 straipsnis. Planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas

6 straipsnyje numatoma teisė naudojant bendrus informacinius punktus elektroniniu formatu gauti būtiniausią informaciją apie visus (viešai ir privačiai) tinklo operatorių planuojamus vykdyti statybos darbus, įskaitant geografinio susiejimo informaciją.

Ši prieiga galėtų būti ribojama, pavyzdžiui, siekiant užtikrinti tinklo saugumą, nacionalinį saugumą arba apsaugoti komercines paslaptis. Įpareigojimas užtikrinti skaidrumą nebūtų taikomas tam tikromis aplinkybėmis, pvz. ekstremaliųjų situacijų atvejais arba dėl nacionalinio saugumo priežasčių.

Šiame straipsnyje numatoma, kad, siekiant palengvinti galimą inžinerinių darbų koordinavimą, visi tinklo operatoriai naudodami bendrus informacinius punktus turi kuo anksčiau ir aktyviai teikti būtiniausią informaciją apie planuojamus viešuosius inžinerinius darbus.

7 straipsnis. Leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo tvarka

7 straipsniu nustatomi nauji nacionaliniu lygmeniu nuosekliai taikomų taisyklių, kuriomis reglamentuojamos leidimų išdavimo sąlygos ir tvarka, įskaitant priėjimo teisių suteikimo sąlygas ir tvarką, principai. Šiame straipsnyje nustatoma, kad prašymus privaloma teikti elektroniniu formatu, naudojant bendrus informacinius punktus.

Šiuo straipsniu Komisija įpareigojama įgyvendinimo aktu apibrėžti diegimo atvejų, kuriais nereikia gauti leidimų, kategorijas.

Taip padidinamas skaidrumas, nes prašymai suteikti leidimą vykdyti inžinerinius darbus gali būti nesvarstomi, jeigu naudojant bendrus informacinius punktus nebuvo pateikta 6 straipsnyje numatyta būtiniausia informacija.

Šiame straipsnyje numatomos kelios priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti, kad prašymai dėl leidimų ir priėjimo teisių būtų išnagrinėjami per teisės aktuose nustatytus terminus, pvz. trumpesnis laikotarpis, per kurį turi būti nusprendžiama, ar prašymas išsamus, supaprastinta leidimų suteikimo procedūra arba žalos, patirtos dėl terminų nesilaikymo, atlyginimas.

Galiausiai, šiame straipsnyje nustatoma, kad mokesčiai ir rinkliavos už leidimų išdavimą ir priėjimo teisių suteikimą, negali viršyti administracinių išlaidų.

8 straipsnis. Fizinė pastato infrastruktūra ir šviesolaidžio instaliacija

8 straipsnyje nustatomas įpareigojamas naujuose pastatuose ir pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, įrengti fizinę pastato infrastruktūrą, prieigos punktus ir šviesolaidžio instaliaciją. Tai apima galutinių naudotojų vietoje renovuojamus pastatus siekiant pagerinti jų energijos vartojimo efektyvumą. Siekiant išspręsti galimą proporcingumo trūkumą konkrečiose vietose, remiantis sąnaudų ir naudos analize išplečiamas išimčių sąrašas.

Šiuo straipsniu valstybėms narėms nustatomas įpareigojimas priimti atitinkamus nacionalinius standartus / technines specifikacijas ir sertifikavimo mechanizmus. Taikydamos šiuos sertifikavimo mechanizmus, įmonės gali įrodyti, kad laikosi tų standartų / techninių specifikacijų, ir gauti šiuo metu privalomą ženklą „parengta šviesolaidiniam ryšiui“ – nuo to priklauso statybos leidimo išdavimas.

9 straipsnis. Prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros

9 straipsnyje nustatyta viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų teikėjų teisė įrengti savo tinklus iki prieigos punkto ir naudoti esamą fizinę pastato infrastruktūrą. Šiame straipsnyje taip pat numatoma galimybė atsisakyti suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros, kai prieiga prie pastato šviesolaidžio instaliacijos suteikiama pagal Kodekse nustatytus įpareigojimus, arba turi būti suteikiama sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis (įskaitant kainas).

Šiame straipsnyje numatoma galimybė Komisijai paskelbti gaires dėl prieigos prie pastato infrastruktūros nuostatų taikymo.

10 straipsnis. Skaitmeninė pertvarka

10 straipsnyje numatoma, kad turi būti įsteigiamas bendras nacionalinis skaitmeninės prieigos taškas ir suteikiama prieiga prie skaitmeninių priemonių, ypač kai naudojama daugiau bendrų informacinių punktų arba kai informacija saugoma kitur, suteikiant galimybę naudotis šiame reglamente nustatytais teisėmis ir laikytis įsipareigojimų.

11 straipsnis. Ginčų sprendimas

Šia nuostata užtikrinama, kad bet kuri šalis turėtų teisę perduoti ginčą kompetentingai nacionalinei ginčų sprendimo įstaigai, kuri turi išspręsti ginčą per trumpesnę laiką (palyginti su galiojančiomis PRSMD nuostatomis) ir priimti privalomą sprendimą.

12 straipsnis. Kompetentingos įstaigos

12 straipsnyje pateikiami papildomi reikalavimai, nustatyti atsižvelgiant į Kodekso institucines nuostatas. Tai, be kita ko, reikalavimai, susiję su: i) fizinę infrastruktūrą valdančių arba kontroliuojančių viešojo sektoriaus institucijų nešališkumu ir nepriklausomumu; ii) ginčų sprendimo įstaigų ir bendrų informacinių punktų struktūriniu atskyrimu; iii) kompetentingų įstaigų įgaliojimų ir išteklių naudojimu ir iv) didesnio kompetentingų įstaigų užduočių skaidrumo užtikrinimu.

Šiame straipsnyje taip pat numatomi išsamesni reikalavimai, susiję su teise apskūsti, parengti atsižvelgiant į panašias Kodekso nuostatas.

13 straipsnis. Komiteto procedūra

13 straipsnyje nustatyta Ryšių komiteto, įsteigto pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnio 1 dalį, komiteto procedūra.

14–18 straipsniai. Baigiamosios nuostatos

14 ir 15 straipsniuose pateikiamos baigiamosios nuostatos, įskaitant nuostatas dėl sankcijų, stebėsenos ir pareigos teikti duomenis. Atitinkamus rodiklius ir duomenų rinkimo mechanizmą nustatys Ryšių komitetas.

Atsižvelgiant į taikymo srities išplėtimą įtraukiant IDPT ir vėlesnį kai kurių šio reglamento nuostatų taikymą, 16 straipsnyje numatytos prireikus taikomos pereinamojo laikotarpio priemonės (toliau taikomos kai kurios šiuo metu galiojančios PRSMD nuostatos). 17–18 straipsniuose numatomos nuostatos dėl Direktyvos 2014/61/ES panaikinimo ir šio reglamento įsigaliojimo bei taikymo pradžios.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²⁹,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³⁰,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) skaitmeninė ekonomika per pastarąjį dešimtmetį iš esmės pakeitė vidaus rinką. Sąjungos vizija – skaitmeninė ekonomika, teikianti tvarią ekonominę ir socialinę naudą, grindžiama aukštos kokybės saugiu junglumu visiems ir visur Europoje. Aukštos kokybės skaitmeninė infrastruktūra, grindžiama itin didelio pralaidumo tinklais, grindžiami beveik visi šiuolaikinės novatoriškos ekonomikos sektoriai. Ji yra strategiškai svarbi socialinei ir teritorinei sanglaudai ir apskritai Sąjungos konkurencingumui bei skaitmeninei lyderystei. Todėl žmonės, taip pat viešasis bei privatusis sektoriai turėtų turėti galimybę būti skaitmeninės ekonomikos dalyviais;
- (2) sparti technologijų raida, eksponentinis plačiajuosčio ryšio srauto augimas ir vis didesnė pažangaus itin didelio pralaidumo junglumo paklausa dar labiau paspartėjo COVID-19 pandemijos metu. Todėl 2010 m. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje³¹ nustatyti tikslai daugiausia buvo pasiekti, tačiau jie taip pat tapo nebeaktualūs. Namų ūkių, turinčių prieigą prie 30 Mbps spartos interneto, dalis išaugo nuo 58,1 % 2013 m. iki 90 % 2022 m. Vien tik 30 Mbps spartos interneto ryšio prieinamumas jau nebėra pritaikytas ateities poreikiams ir jis taip pat nebesuderinamas su naujais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1972³² nustatytais tikslais užtikrinti junglumą ir plataus masto itin didelio pralaidumo tinklų prieinamumą. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendime (ES) 2022/2481³³ ES atnaujino iki 2030 m.

²⁹ OL C, , p.

³⁰ OL C, , p.

³¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui (2010 5 19, COM(2010)245).

³² 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

³³ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

nustatytus tikslus, siekdama, kad jie geriau atitiktų numatomus junglumo poreikius ateityje, kai visi Europos namų ūkiai turėtų būti įtraukti į gigabitinį tinklą, o visose apgyvendintose vietovėse veiktų 5G tinklai;

- (3) norint pasiekti šiuos tikslus, reikia imtis politikos priemonių, įskaitant tinkamą planavimą, koordinavimą ir administracinės naštos sumažinimą, kuriomis būtų galima paspartinti itin didelio pralaidumo fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų diegimą visoje Sąjungoje ir sumažinti su juo susijusias sąnaudas;
- (4) Direktyvoje 2014/61/ES, kuri buvo priimta atsižvelgiant į poreikį mažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos dalijimosi infrastruktūra, inžinerinių darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų, įskaitant šviesolaidžio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrint Direktyvą 2014/61/ES;
- (5) visoje Sąjungoje diegiant itin didelio pralaidumo tinklus (kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972), reikia esminių investicijų, kurių didelę dalį sudaro civilinės inžinerijos darbų sąnaudos. Dalijantis fizine infrastruktūra būtų galima sumažinti brangių inžinerinių darbų poreikį ir paspartinti pažangaus plačiajuosčio ryšio diegimą;
- (6) didžioji dalis itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudų patiriama dėl diegimo proceso neefektyvumo, susijusio su: i) esamos pasyviosios infrastruktūros (kaip antai kanalų, vamzdžių, šulinių, spintų, stulpų, stiebų, antenų įrenginių, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų) naudojimu; ii) kliūtimis, susijusiomis su inžinerinių darbų koordinavimu; iii) sudėtingomis administracinėmis leidimų išdavimo procedūromis ir iv) kliūtimis, susijusiomis su tinklų diegimu pastatuose, dėl kurių atsiranda didelių finansinių kliūčių, ypač kaimo vietovėse;
- (7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/61/ES³⁴, kuri buvo priimta atsižvelgiant į poreikį sumažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos dalijimosi infrastruktūra, inžinerinių darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų, įskaitant šviesolaidžio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrint Direktyvą 2014/61/ES;
- (8) Direktyvoje 2014/61/ES nustatytos priemonės prisidėjo prie mažesnių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudų. Tačiau, siekiant dar labiau sumažinti sąnaudas ir paspartinti tinklų diegimą, šios priemonės turėtų būti sugriežtintos;
- (9) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti efektyvesnę esamos viešojo ir privačiojo sektoriaus infrastruktūros naudojimą, sumažinti sąnaudas ir kliūtis, kylančias vykdant naujus civilinės inžinerijos darbus, turėtų labai padėti užtikrinti greitą ir plataus masto itin didelio pralaidumo tinklų diegimą. Taikant šias priemones turėtų būti užtikrinama veiksminga konkurencija nedarant neigiamo poveikio esamos infrastruktūros saugai, saugumui ir sklandžiam veikimui;

³⁴ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

- (10) kai kurios valstybės narės patvirtino priemones, skirtas plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudoms sumažinti, be kita ko, papildydamos Direktyvos 2014/61/ES nuostatas. Tačiau šios priemonės valstybėse narėse vis dar labai skiriasi ir jas taikant visoje Sąjungoje buvo pasiekta skirtingų rezultatų. Išplėtojus kai kurias iš tų priemonių Sąjungoje ir taikant naujas sustiprintas priemones, būtų galima reikšmingai prisidėti prie geresnio bendrosios skaitmeninės rinkos veikimo. Be to, dėl skirtingų norminių reikalavimų ir nenuoseklaus Sąjungos taisyklių įgyvendinimo komunalinių paslaugų įmonėms kartais būna sunku bendradarbiauti. Dėl šių skirtumų naujoms įmonėms, teikiančioms ar turinčioms teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972 (toliau – operatoriai), taip pat gali kilti kliūčių patekti į rinką. Dėl šių skirtumų taip pat gali būti neišnaudojamos naujos verslo galimybės ir trukdoma plėtoti vidaus rinką, skirtą naudoti ir diegti labai didelio pajėgumo tinklams reikalingą fizinę infrastruktūrą. Be to, priemonės, apie kurias pranešama valstybių narių pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2020/1307³⁵ priimtuose nacionaliniuose veiksmų planuose ir įgyvendinimo ataskaitose, neapima visų Direktyvos 2014/61/ES sričių ir jas taikant negalima nuosekliai ir išsamiai išspręsti visų problemų. Taip yra nepaisant to, kaip svarbu yra imtis veiksmų, apimančių visą diegimo procesą ir visus sektorius, jeigu norima pasiekti, kad poveikis būtų nuoseklus ir reikšmingas;
- (11) šiuo reglamentu siekiama sustiprinti visoje Sąjungoje taikomas teises ir pareigas, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos itin didelio pralaidumo tinklų diegimui ir skirtinguose sektoriuose vykdomos veiklos koordinavimui. Dėl nuolatinio elektroninių ryšių rinkų susiskaidymo atskirose nacionalinėse rinkose įmonės, teikiančios ar įgaliotos teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, negali pasiekti masto ekonomijos. Tai gali turėti didelį poveikį tarpvalstybinei prekybai ir paslaugų teikimui, nes daugelis paslaugų gali būti teikiamos tik tada, kai visoje Sąjungoje veikia tinkamai veikiantis tinklas. Šiuo reglamentu užtikrinamos geresnės sąlygos ir netrukdoma taikyti Sąjungos teisę atitinkančias nacionalines priemones, kuriomis skatinama bendrai naudotis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, papildant šiame reglamente nustatytas teises ir pareigas. Pavyzdžiui, valstybės narės gali išplėsti inžinerinių darbų koordinavimo nuostatas, įtraukdamos ir privačiai finansuojamus projektus, arba reikalauti, kad daugiau informacijos apie fizinę infrastruktūrą arba planuojamus inžinerinius darbus elektroniniu formatu būtų pateikiama naudojant bendrą informacinį punktą, jeigu jomis nepažeidžiama Sąjungos teisė ir šio reglamento nuostatos.
- (12) Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, susijusį ir su konkrečiomis reguliuojamojo pobūdžio priemonėmis, nustatytomis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, II antraštinės dalies II–IV skyrius ir Direktyvą 2002/77/EB³⁶, šių direktyvų nuostatos turėtų būti viršesnės už šį reglamentą;
- (13) operatoriai, visų pirma nauji rinkos dalyviai, diegdami itin didelio pralaidumo tinklus arba susijusias priemones, gali daug efektyviau pakartotinai naudoti esamą fizinę infrastruktūrą, įskaitant kitų viešųjų paslaugų infrastruktūrą. Tai visų pirma pasakytina apie vietas, kuriose nėra tinkamo elektroninių ryšių tinklo arba kuriose gali būti

³⁵ 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1307 dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikiai investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (OL L 305, 2020 9 21, p. 33).

³⁶ 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose ([OL L 249, 2002 9 17, p. 21](#)).

ekonomiškai nepagrįsta įrengti naują fizinę infrastruktūrą. Be to, užtikrinus sektorių sinergiją galima žymiai sumažinti poreikį vykdyti su itin didelio pralaidumo tinklų diegimu susijusius inžinerinius darbus. Taip pakartotinai naudojant infrastruktūrą taip pat galima sumažinti su šiais darbais susijusias socialines ir aplinkosaugos sąnaudas, patiriamas, pavyzdžiui, dėl taršos, triukšmo ir eismo spūsčių. Todėl ši reglamentą reikėtų taikyti ne tik operatoriams, bet teisių naudotis elektroninių ryšių tinklo elementams įrengti tinkančiomis plataus masto visuotinėmis fizinėmis infrastruktūromis, pavyzdžiui, elektros energijos, dujų, vandentiekio, nuotekų ir kanalizacijos sistemų, šildymo ir transporto paslaugų, savininkams ar turėtojams; Teisių turėtojų atveju trečiųjų šalių nuosavybės teisės dėl to nepasikeičia;

- (14) siekiant gerinti itin didelio pralaidumo tinklų diegimą vidaus rinkoje, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos įmonių, teikiančių viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones (įskaitant viešojo sektoriaus įmones), teisės sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, atitinkančiomis įprastą naudojimąsi nuosavybės teisėmis, gauti prieigą prie fizinės infrastruktūros, neatsižvelgiant į jos buvimo vietą. Pareiga suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros turėtų nedaryti poveikio žemės ar pastato, kuriame infrastruktūra yra, savininko teisėms;
- (15) visų pirma, atsižvelgiant į sparčią belaidžio ryšio fizinės infrastruktūros teikėjų, kaip antai „bokštų bendrovių“, raidą ir vis svarbesnį jų, kaip prieigos prie fizinės infrastruktūros, tinkamos diegti belaidžio elektroninio ryšio tinklų, pvz., 5G, elementus, teikėjų vaidmenį, termino „tinklo operatorius“ apibrėžtis turėtų būti išplėsta ir apimti ne tik įmones, teikiančias ar įgaliotas teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas, ir kitų tinklų, kaip antai transporto, dujų arba elektros energijos, operatorius, bet ir susijusias priemones teikiančias įmones, kurios taip pat turi vykdyti visus Reglamente nustatytus įsipareigojimus ir gali gauti jame numatytą naudą, išskyrus atvejus, kai taikomos nuostatos dėl fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos;
- (16) atsižvelgiant į nedidelį diferenciacijos lygį, panaudojant tinklo fizinę infrastruktūrą dažnai galima kartu įrengti įvairius elektroninių ryšių tinklo elementus, nedarant poveikio pagrindinei teikiamai paslaugai ir patiriant minimalias pritaikymo sąnaudas. Tai elementai, kuriais galima užtikrinti ne mažesnės kaip 100 Mb/s spartos plačiajuosčio ryšio prieigos paslaugas, laikantis technologinio neutralumo principo. Todėl fizinę infrastruktūrą, kurioje tik ketinama įrengti kitus tinklo elementus, bet kuri netampa aktyviuoju tinklo elementu, pavyzdžiui, nenaudojamų šviesolaidžio skaidulų atveju, iš esmės galima naudoti elektroninių ryšių kabeliams, įrangai arba bet kuriam kitam elektroninių ryšių tinklų elementui įrengti, neatsižvelgiant į faktinį jos naudojimą arba jos nuosavybę, saugumo problemas ar infrastruktūros savininko būsimus verslo interesus. Fizinė viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų infrastruktūra iš esmės gali būti naudojama ir kitų tinklų elementams įrengti. Todėl atitinkamais atvejais, kai diegiami kiti tinklai, viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų operatoriai gali suteikti prieigą prie savo tinklų. Nedarant poveikio konkrečiam bendro intereso, susijusio su pagrindinės paslaugos teikimu, siekimui tuo pat metu reikėtų skatinti visų tinklo operatorių veiklos sinergiją, siekiant kartu padėti įgyvendinti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus skaitmeninius tikslus;
- (17) tais atvejais, kai nėra pagrįstos išimties, viešojo sektoriaus institucijoms priklausančiuose arba jų kontroliuojamuose fizinės infrastruktūros elementuose, kurie gali būti ir nesusiję su tinklu, taip pat gali būti įrengiami elektroninių ryšių tinklų elementai ir jie turėtų būti prieinami, kad būtų galima lengviau įdiegti itin didelio pralaidumo tinklų, visų pirma belaidžio ryšio tinklų, elementus. Tokie fizinės infrastruktūros elementai yra pastatai, įėjimai į pastatus ir bet koks kitas turtas,

įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informacinės lentos, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys. Valstybės narės turi nustatyti konkrečius pastatus, kurie jų teritorijose priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami ir kurių atveju negali būti taikomi įpareigojimai suteikti prieigą dėl, pavyzdžiui, jų architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės;

- (18) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis jokioms specialioms apsaugos priemonėms, kurios turi būti taikomos siekiant užtikrinti saugą ir visuomenės sveikatą, tinklų, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, saugumą ir vientisumą, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, ir užtikrinti, kad nebūtų daromas poveikis pagrindinei tinklo operatoriaus teikiamai paslaugai, visų pirma tinklų, kurie naudojami žmonėms vartoti skirtam vandeniui tiekti, atveju. Tačiau bendrosios nacionalinių teisės aktų taisyklės, pagal kurias tinklų operatoriams draudžiama derėtis dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros su įmonėmis, teikiančiomis ar įgaliotomis teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas arba susijusias priemones, gali trukdyti sukurti prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką. Todėl tokios bendrosios taisyklės turėtų būti panaikintos. Be to, šiame reglamente nustatytos priemonės neturėtų kliudyti valstybėms narėms skatinti komunalinių paslaugų sektoriaus operatorius suteikti prieigą prie infrastruktūros, kai apskaičiuojant galutiniam naudotojui nustatomas jų pagrindinės veiklos arba veiklų tarifus neįtraukiamos pajamos, gaunamos už prieigos prie jų fizinės infrastruktūros suteikimą pagal taikomą Sąjungos teisę;
- (19) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti neproporcingos naštos tinklo operatoriams, kuri gali atsirasti tuo pačiu metu taikant du skirtingus prieigos režimus tai pačiai fizinei infrastruktūrai, fizinei infrastruktūrai, kuriai taikomi nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatyti įpareigojimai suteikti prieigą arba įsipareigojimams suteikti prieigą, atsirandantiems taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, šiame reglamente nustatyti prieigos įpareigojimai neturėtų būti taikomi tol, kol galioja tokie įpareigojimai suteikti prieigą. Tačiau šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato įpareigojimą suteikti prieigą pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, dėl kurio apribojamas atitinkamos fizinės infrastruktūros naudojimas. Pavyzdžiui, taip gali nutikti, kai operatorius, planuojantis prijungti bazines stotis, paprašo suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, kurios atžvilgiu įpareigojimas suteikti prieigą buvo nustatytas didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkoje³⁷;
- (20) siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija turėtų turėti teisę dėl objektyvių ir pagrįstų priežasčių atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Visų pirma, fizinė infrastruktūra, prie kurios buvo paprašyta prieigos, gali būti techniškai netinkama dėl konkrečių aplinkybių arba dėl atitinkamu metu turimos vietos trūkumo arba dėl būsimų vietos poreikių, kurie yra pakankamai įrodyti, pavyzdžiui, viešai paskelbtais investicijų planais. siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Siekiant išvengti galimo konkurencijos iškraipymo arba galimo piktnaudžiavimo atsisakymo suteikti prieigą sąlygomis, visi tokie atsisakymai turėtų būti tinkamai patvirtinami ir pagrindžiami

³⁷ 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (C(2020) 8750, 2020 12 18, OL L 439, 2020 12 29, p. 23).

objektyviomis bei išsamiomis priežastimis. Pavyzdžiui, tokios priežastys nebūtų laikomos objektyviomis, jeigu įmonė, teikianti arba įgaliota teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, įdiegė fizinę infrastruktūrą suderinusi inžinerinius darbus su tinklo operatoriumi, kuris nėra elektroninių ryšių tinklo operatorius, ir atsisako suteikti prieigą dėl to, kad, jos teigimu, trūksta turimos vietos itin didelio pralaidumo tinklų elementams įrengti, o taip nutiko dėl jos kontroliuojamos įmonės priimtų sprendimų. Tokiu atveju, jeigu prašyme suteikti prieigą nurodytoje vietovėje nėra kito IDPT, gali atsirasti konkurencijos iškraipymas. Panašiai, konkrečiomis aplinkybėmis dalijantis infrastruktūra gali kilti pavojus saugai arba visuomenės sveikatai, tinklo, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūrą, vientisumui ir saugumui arba gali kilti grėsmė paslaugų, kurios pirmiausia teikiamos naudojantis ta pačia infrastruktūra, teikimui. Be to, tais atvejais, kai tinklo operatorius jau teikia galimybę naudoti perspektyvias alternatyvias priemones didmeninei prieigai prie fizinės elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros, kuri atitiktų prieigos prašytojo poreikius, pvz., nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, prieiga prie pagrindinės fizinės infrastruktūros gali daryti nepalankų ekonominį poveikį jo verslo modeliui, visų pirma operatorių, veikiančių tik didmeninės prekybos rinkoje, atveju, ir paskatoms investuoti. Taip pat gali kilti neefektyvaus tinklo elementų dubliavimo rizika. Vertinant tokių alternatyvių didmeninės fizinės prieigos priemonių sąlygų teisingumą ir pagrįstumą, reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į prieigą suteikiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pagrindinį verslo modelį ir būtinybę išvengti bet kurios šalies didelės įtakos rinkoje, jei ji yra, padidėjimo;

- (21) siekiant palengvinti pakartotinį esamos fizinės infrastruktūros naudojimą, tais atvejais, kai operatoriai prašo prieigos konkrečiame rajone, tinklo operatoriai ir fizinę infrastruktūrą valdančios arba kontroliuojančios viešojo sektoriaus institucijos turėtų pateikti pasiūlymą dėl bendro jų įrenginių naudojimo sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, nebent prieiga nesuteikiama dėl objektyvių priežasčių. Viešojo sektoriaus institucijos taip pat turėtų siūlyti prieigą nediskriminacinėmis sąlygomis. Priklausomai nuo aplinkybių, tokios prieigos suteikimo sąlygoms įtakos gali turėti keli veiksniai. Tai, be kita ko: i) bet kokios papildomos techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidos; ii) bet kokios prevencinės saugumo priemonės, kurias reikia patvirtinti, kad būtų apribotas neigiamas poveikis tinklo saugai, saugumui ir vientisumui; iii) bet kokie specialūs susitarimai dėl atsakomybės žalos atveju; iv) bet kokios viešosios subsidijos, suteiktos infrastruktūrai statyti, panaudojimas, įskaitant su subsidija susijusias arba laikantis Sąjungos teisės pagal nacionalinę teisę numatytas specialias sąlygas; v) gebėjimas suteikti arba pateikti infrastruktūros pajėgumą siekiant įvykdyti viešųjų paslaugų teikimo įpareigojimus ir vi) bet kokie vadovaujantis nacionalinėmis nuostatomis nustatyti apribojimai, kuriais siekiama apsaugoti aplinką, visuomenės sveikatą, visuomenės saugumą arba siekiama miestų ir kaimo vietovių planavimo tikslų;
- (22) investicijomis į fizinę viešųjų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūrą arba susijusias priemones turėtų būti tiesiogiai prisidedama siekiant Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytų tikslų ir išvengti oportunistinio elgesio. Todėl nustatant bet koki įpareigojimą suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į tam tikrus veiksnius, kaip antai i) tų investicijų ekonominį perspektyvumą, remiantis jų rizikos profiliu; ii) investicijų gražos tvarkaraštį; iii) prieigos poveikį konkurencijai vartotojų grandies rinkoje, taigi ir kainoms bei investicijų gražai; iv) tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu; v) verslo planą, kuriuo grindžiamos investicijos, visų

pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą itin didelio pralaidumo tinklų paslaugoms teikti, ir vi) bet kokią bendro diegimo galimybę, anksčiau pasiūlytą prieigos prašytojui;

- (23) viešojo sektoriaus institucijos, valdančios arba kontroliuojančios fizinę infrastruktūrą, gali neturėti pakankamai išteklių, patirties arba reikalingų techninių žinių, kuriais remdamosi jos galėtų derėtis su operatoriais dėl prieigos. Siekiant palengvinti prieigą prie šių viešojo sektoriaus institucijų fizinės infrastruktūros, galėtų būti paskirta institucija, kuri koordinuotų prašymų suteikti prieigą atvejus, teiktų teisinio ir techninio pobūdžio konsultacijas dėl prieigos sąlygų bei naudodama bendrą informacinį punktą teiktų atitinkamą informaciją apie tokią fizinę infrastruktūrą. Ši koordinavimo institucija taip pat galėtų padėti viešojo sektoriaus institucijoms rengti pavyzdines sutartis ir stebėti prašymų suteikti prieigą nagrinėjimo proceso rezultatus ir trukmę. Ši institucija taip pat galėtų teikti pagalbą ginčų dėl prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros atvejais;
- (24) siekdama užtikrinti valstybių narių požiūrių nuoseklumą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), galėtų pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės infrastruktūros, įskaitant, be kita ko, sąžiningų ir pagrįstų sąlygų taikymą. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę;
- (25) operatoriai turėtų turėti galimybę gauti būtiniausią informaciją apie fizinę infrastruktūrą ir planuojamus diegimo rajono inžinerinius darbus. Taip bus galima efektyviai planuoti itin didelio pralaidumo tinklų diegimą ir užtikrinti veiksmingiausią esamos fizinės infrastruktūros, tinkamos tokiems tinklams diegti ir planuojamiems inžineriniams darbams, naudojimą. Tokia būtiniausia informacija yra būtina sąlyga siekiant įvertinti egzistuojančios infrastruktūros naudojimo arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo potencialą konkrečiame rajone, taip pat sumažinti žalą bet kuriai egzistuojančiai fizinei infrastruktūrai. Atsižvelgiant į šiuose procesuose dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių (susijusių su valstybinėmis, ir privačiomis lėšomis finansuojamais inžineriniais darbais, taip pat esama ar planuojama fizine infrastruktūra) skaičių ir siekiant palengvinti prieigą prie šios informacijos (kituose sektoriuose ir valstybėse), tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomi skaidrumo įpareigojimai, turėtų aktyviai (o ne paprašius) teikti ir saugoti tokią būtiniausią informaciją naudodami bendrą informacinį punktą. Taip bus galima supaprastinti prašymų gauti tokią informaciją tvarkymą, o operatoriai galės išreikšti savo susidomėjimą prieiga prie fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus tais atvejais, kai labai svarbu laikytis terminų. Būtiniausia informacija apie planuojamus inžinerinius darbus turėtų būti teikiama naudojant bendrą informacinį punktą iš karto, kai tik atitinkamas tinklo operatorius gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju bei tuomet, kai reikalingi leidimai, ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pirmo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms;
- (26) būtiniausia informacija turėtų būti nedelsiant proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis pateikiama per bendrą informacinį punktą, kad operatoriai galėtų pateikti prašymus suteikti informaciją. Bendras informacinis punktas turėtų veikti kaip elektroniniu formatu pateikiamos informacijos saugykla, kurioje būtų galima gauti informaciją ir pateikti prašymus internetu, naudojant skaitmenines priemones, kaip antai tinklalapius, skaitmenines programėles ir skaitmenines platformas. Teikiama informacija gali būti ribojama siekiant užtikrinti tinklo saugumą

ir vientisumą, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros ir nacionalinio saugumo atvejais, arba siekiant apsaugoti teisėtas veiklos ir verslo paslaptis. Informacija gali būti nesaugoma bendrame informaciniame punkte, jeigu užtikrinama, kad bus prieinamos nuorodos į kitas skaitmenines priemones, kaip antai interneto portalus, skaitmenines platformas ar skaitmenines programėles, kuriose saugoma informacija. Bendrame informaciniame punkte gali būti naudojamos papildomos funkcijos, kaip antai galimybė gauti papildomos informacijos arba pagalbos nagrinėjant prašymus suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti statybos darbus;

- (27) be to, jeigu prašymas pagrįstas, ypač jeigu to reikia siekiant dalytis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba koordinuoti inžinerinius darbus, operatoriams turėtų būti suteikta galimybė atlikti apžiūras vietoje ir prašyti informacijos apie planuojamus inžinerinius darbus skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis ir nedarant poveikio apsaugos priemonėms, priimtoms tinklo saugumui ir vientisumui užtikrinti, taip pat konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslaptims apsaugoti;
- (28) turėtų būti skatinamas didesnis planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas, kuris būtų užtikrinamas naudojant bendrus informacinius punktus. Tai galima padaryti nesunkiai nurodant įgaliojams operatoriams, kur yra tokios informacijos, kai jos turima. Skaidrumas taip pat turėtų būti užtikrinamas nustatant, kad, prašymai išduoti leidimus galėtų būti teikiami po to, kai bendrame informaciniame punkte paskelbiama informacija apie planuojamus inžinerinius darbus;
- (29) dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendrų informacinių punktų funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai, neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas. Jeigu valstybėje narėje įsteigiamas daugiau nei vienas informacijos punktas, pasitelkiant bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką, kuriame naudojama bendroji naudotojų sąsaja, turėtų būti užtikrinama, kad elektroninėmis priemonėmis būtų galima sklandžiai pasiekti visus bendrus informacinius punktus. Bendras informacinis punktas turėtų būti visiškai skaitmenizuotas ir jame turėtų būti galima lengvai naudotis atitinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokiu būdu tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos galės naudotis savo teisėmis ir laikytis šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Tai pasakytina apie greitą prieigą prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus, elektronines administracines leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūras bei taikomas sąlygas ir procedūras. Kartu su šia būtiniausia informacija bendrame informaciniame punkte turėtų būti suteikiama prieiga prie geografinio susiejimo informacijos, susijusios su esamos fizinės infrastruktūros ir planuojamų inžinerinių darbų vieta. Siekdamas palengvinti šį procesą, valstybės narės turėtų numatyti automatizuotas skaitmenines priemones, kurias naudojant būtų galima pateikti geografinio susiejimo informaciją, ir konvertavimo į palaikomus duomenų formatus priemones. Šios priemonės galėtų būti prieinamos tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, atsakingoms už šios informacijos teikimą per bendrą informacinį punktą. Be to, tais atvejais, kai geografinio susiejimo vietos duomenys gali būti pasiekiami naudojant kitas skaitmenines priemones, kaip antai Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB³⁸ sukurtą INSPIRE geoportalą, bendrame informaciniame punkte galėtų būti suteikiama patogi prieiga prie šios informacijos;

³⁸ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

- (30) siekiant užtikrinti proporcingumą ir saugumą, reikalavimas teikti informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą per bendrą informacinį punktą gali būti netaikomas dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių gali būti pateisinamas atsisakymas patenkinti prieigos prašymą. Be to, informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą teikimas per bendrą informacinį punktą labai konkrečiais atvejais tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms gali būti sudėtingas arba neproporcingas. Taip gali nutikti, pavyzdžiui, kai dar nėra atitinkamo turto planų, o juos parengti būtų labai brangu, arba kai tikimasi, kad prašymų suteikti prieigą tam tikrose valstybės narės vietovėse arba tam tikros konkrečios fizinės infrastruktūros atvejais bus labai nedaug. Jeigu paaiškėja, kad remiantis išsamia sąnaudų ir naudos analize informacijos teikimas būtų neproporcingas, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos neturėtų būti įpareigojami teikti tokią informaciją. Valstybės narės turėtų atlikti tokią išsamią sąnaudų ir naudos analizę remdamosi konsultacijomis su suinteresuotosiomis šalimis dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros poreikio, ir ši analizė turėtų būti reguliariai atnaujinama. Konsultacijų procesas ir jo rezultatai turėtų būti skelbiami viešai, o Komisijai turėtų būti pranešama apie konkrečią fizinę infrastruktūrą, kuriai šis įpareigojimas netaikomas;
- (31) siekiant užtikrinti nuoseklumą, kompetentingos institucijos, vykdančios bendro informacinio punkto funkcijas, nacionalinės reguliavimo institucijos, vykdančios savo užduotis pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, arba kitos kompetentingos institucijos, kaip antai nacionalinės, regioninės arba vietos institucijos, atsakingos už kadastro duomenis Direktyvos 2007/2/EB (INSPIRE) įgyvendinimą, turėtų konsultuotis ir bendradarbiauti tarpusavyje. Tokio bendradarbiavimo tikslas turėtų būti kuo labiau sumažinti tinklo operatorių ir viešojo sektoriaus institucijų, įskaitant didelę įtaką rinkoje turinčias įmones (didelę įtaką rinkoje turinčius operatorius), pastangas laikytis skaidrumo įpareigojimų siekiant, kad informacija apie jų fizinę infrastruktūrą būtų prieinama. Tais atvejais, kai reikalingas kitoks duomenų, susijusių su didelę įtaką rinkoje turinčio operatoriaus fizine infrastruktūra, rinkinys, dėl tokio bendradarbiavimo turėtų būti sukuriama naudingi su didele įtaka rinkoje susijusios duomenų bazės ir bendro informacinio punkto ryšiai ir sinergija bei proporcinga bendra duomenų rinkimo ir duomenų teikimo praktika, kurią taikant būtų galima pasiekti lengvai palyginamų rezultatų. Bendradarbiaujant taip pat turėtų būti siekiama palengvinti prieigą prie informacijos apie fizinę infrastruktūrą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes. Jeigu reguliavimo įpareigojimai pakeičiami arba panaikinami, šalys, kurioms tai yra aktualu, turėtų susitarti dėl geriausių sprendimų, kaip pritaikyti fizinės infrastruktūros duomenų rinkimo ir teikimo procesus prie naujų reguliavimo įpareigojimų;
- (32) prievolė užtikrinti infrastruktūros darbų koordinavimo skaidrumą inžineriniams darbams neturi būti taikoma dėl nacionalinio saugumo priežasčių arba ekstremaliųjų situacijų atvejais. Taip galėtų būti inžinerinių darbų, vykdomų tuomet, kai dėl civilinės inžinerijos darbų ir su jais susijusių įrenginių būklės blogėjimo procesų, kuriuos sukelia destruktivūs gamtos arba žmogaus veiklos veiksniai, kyla pavojus visuomenei, ir kurie yra būtini siekiant užtikrinti jų saugą arba juos nugriauti. Dėl skaidrumo priežasčių valstybės narės turėtų pranešti Komisijai apie inžinerinius darbus, kurie turi vykdomi esant tokioms aplinkybėms, ir paskelbti apie juos naudodamos bendrą informacinį punktą;
- (33) siekiant užtikrinti, kad būtų galima sutaupyti daug lėšų ir sumažinti nepatogumus vietovėje, kurioje diegiami nauji elektroninių ryšių tinklai, turėtų būti draudžiama taikyti reguliavimo apribojimus, kuriais paprastai užkertamas kelias tinklo operatorių deryboms dėl susitarimų dėl statybos darbų koordinavimo diegiant itin didelio

pralaidumo tinklus. Viešosiomis lėšomis nefinansuojamų inžinerinių darbų atveju šis reglamentas neturėtų kliudyti tinklo operatoriams sudaryti inžinerinių darbų koordinavimo susitarimus pagal jų pačių investicinius ir verslo planus ir jų pageidaujamą tvarkaraštį;

- (34) valstybės narės turėtų kiek įmanoma padidinti inžinerinių darbų, visiškai arba iš dalies finansuojamų viešojo sektoriaus lėšomis, rezultatus, išnaudodamos teigiamą išorės veiksmų poveikį tiems darbams įvairiuose sektoriuose ir užtikrindamos lygias galimybes dalytis turima ir planuojama fizine infrastruktūra diegiant itin didelio pralaidumo tinklus. Neturėtų būti daromas neigiamas poveikis viešojo sektoriaus lėšomis finansuojamų inžinerinių darbų pagrindiniam tikslui. Tačiau susijusius inžinerinius darbus tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per subrangovą, vykdančius tinklo operatorius proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis turėtų patenkinti laiku pateiktus pagrįstus prašymus koordinuoti itin didelio pralaidumo tinklų elementų diegimą. Pavyzdžiui, prašymą pateikęs operatorius turėtų padengti bet kokias papildomas išlaidas, be kita ko, patirtas dėl vėlavimų, ir užtikrinti, kad pradiniai planai būtų kuo mažiau keičiami. Tokios nuostatos neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei rezervuoti elektroninių ryšių tinklų pajėgumus netgi nesant specialių prašymų. Valstybės narės taip galės patenkinti būsimą fizinės infrastruktūros paklausą, kad būtų kuo labiau padidinta inžinerinių darbų vertė, arba priimti priemones, kuriomis nustatomos panašios teisės koordinuoti kitų rūšių tinklų, pavyzdžiui, dujų ar elektros energijos, operatorių inžinerinius darbus;
- (35) kai kuriais atvejais, ypač diegiant kaimo, atokiose arba retai apgyvendintose vietovėse, dėl įpareigojimo koordinuoti inžinerinius darbus gali kilti grėsmė tokio diegimo finansiniam gyvybingumui ir galiausiai gali būti atgrasyta nuo investicijų, vykdomų rinkos sąlygomis. Todėl įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus konkrečiomis aplinkybėmis gali būti laikomas nepagrįstu. Taip turėtų būti visų pirma tais atvejais, kai prašymą pateikusi įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, nenurodo savo ketinimo toje vietovėje diegti itin didelio pralaidumo tinklus (t. y. diegti naują tinklą, atnaujinti arba išplėsti tinklą) ir buvo paskelbtos prognozės arba prašymas paskelbti apie ketinimą diegti itin didelio pralaidumo tinklus nustatytose zonose (pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnį) arba pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės buvo surengtos viešos konsultacijos. Jeigu paskelbiama daugiau tokių prognozių, prašymų ir (arba) viešų konsultacijų, turėtų būti atsižvelgiama tik į tokią aplinkybę, kaip antai paskutiniu atveju, susijusiu su laikotarpiu, per kurį buvo pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, nepareikštas susidomėjimas. Siekiant užtikrinti prieigą prie įdiegtos infrastruktūros ateityje, inžinerinius darbus atliekanti įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, turėtų garantuoti, kad įdiegs pakankamo pralaidumo fizinę infrastruktūrą, atsižvelgdama į Komisijos pateiktas gaires. Šis įpareigojimas nedaro poveikio taisyklėms ir sąlygoms, susijusioms su viešųjų lėšų skyrimu, ir valstybės pagalbos taisyklių taikymu;
- (36) siekdama užtikrinti požiūrių nuoseklumą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (BEREC), galėtų pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su inžinerinių darbų koordinavimu, taikymu, įskaitant, be kita ko, nuostatas, susijusias su išlaidų paskirstymu. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę;
- (37) veiksmingas koordinavimas gali padėti sumažinti išlaidas ir vėlavimą, taip pat diegimo sutrikimus, kurie gali atsirasti dėl problemų, kylančių diegimo vietoje. Vienas iš

pavyzdžių, kai gali būti labai naudinga koordinuoti inžinerinius darbus, yra įvairius sektorius apimantys projektai, kuriuos vykdant šalia transporto infrastruktūros, kaip antai automobilių kelių, geležinkelių ir vidaus vandenų kelių, sukuriama 5G koridoriai. Šių projektų dažnai taip pat gali prireikti koordinuoti projektavimo arba bendro projektavimo darbus remiantis projekto dalyvių bendradarbiavimu projekto pradžioje. Kartu vykdydamos projektavimo darbus, suinteresuotosios šalys gali iš anksto, prieš pradėdamos koordinuoti inžinerinius darbus, susitarti dėl fizinės infrastruktūros diegimo būdų ir naudotinos technologijos bei įrangos. Todėl prašymą koordinuoti statybos darbus reikėtų pateikti kuo greičiau;

- (38) siekiant apsaugoti nacionalinius ir Sąjungos bendruosius interesus, gali reikėti įvairių leidimų, susijusių su elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių tinklo elementų diegimu. Tai gali būti kasimo, statybos, miestų planavimo, aplinkosaugos ir kiti leidimai bei priėjimo teisės. Dėl įvairių rūšių elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių diegimui reikalingų leidimų ir priėjimo teisių skaičiaus ir vietinio diegimo pobūdžio gali reikėti taikyti skirtingas procedūras ir sąlygas, o dėl to diegiant tinklus gali kilti sunkumų. Todėl, siekiant palengvinti diegimą, visos taisyklės dėl sąlygų ir procedūrų, kurios turi būti taikomos suteikiant leidimus ir priėjimo teises, turėtų būti racionalizuotos ir suderintos nacionaliniu lygmeniu. Užtikrinant kiekvienos kompetentingos institucijos teisę dalyvauti ir išlaikyti savo sprendimų priėmimo prerogatyvas laikantis subsidiarumo principo, visa informacija apie leidimų atlikti inžinerinius darbus išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo atvejais taikomas procedūras ir bendrąsias sąlygas turėtų būti prieinama per bendrą informacinį punktą. Tai galėtų sumažinti painiavą ir padidinti efektyvumą bei skaidrumą visiems operatoriams, ypač naujiems dalyviams ir mažesniems operatoriams, kurie nevykdo veiklos tame rajone. Be to, operatoriai turėtų turėti teisę prašymus suteikti leidimus ir priėjimo teises teikti elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą. Šios įmonės taip pat turėtų turėti galimybę elektroniniu formatu gauti informaciją apie jų prašymų statusą ir informaciją, ar jie buvo patenkinti, ar atmesti;
- (39) leidimų išdavimo procedūros neturėtų kliudyti investicijoms arba daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sprendimas, ar suteikti leidimus diegti itin didelio pralaidumo tinklų elementus arba susijusias priemones, būtų paskelbiamas per keturis mėnesius nuo išsamaus prašymo suteikti leidimą gavimo dienos. Šis reikalavimas nedaro poveikio kitų konkrečių terminų arba įpareigojimų, nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti procedūrą, taikomą leidimų išdavimo procedūros pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę atveju. Kompetentingos institucijos neturėtų riboti, trukdyti ar stengtis, kad itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių diegimas būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Konkrečiau, jeigu įmanoma, jos neturėtų trukdyti vienu metu vykdyti ir leidimų, ir priėjimo teisių suteikimo procedūras arba reikalauti, kad operatoriai gautų vienos rūšies leidimą, ir tik tuomet prašyti išduoti kitų rūšių leidimus. Kompetentingos institucijos turėtų pagrįsti bet kokią atsisakymą suteikti leidimus arba priėjimo teises, kurie yra susiję su jų kompetencija, remdamosi objektyviomis, skaidriomis, nediskriminacinėmis ir proporcingomis sąlygomis;
- (40) siekiant išvengti nepagrįsto delsimo, kompetentingos institucijos turi nustatyti, ar prašymas išduoti leidimą yra išsamus per 15 dienų nuo jo gavimo. Jeigu kompetentinga institucija nepaprašo pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją, prašymas išduoti leidimą turėtų būti laikomas išsamiu. Siekdamos užtikrinti vienodą požiūrį ir skaidrumą, kompetentingos institucijos neturėtų laikyti, kad prašymai išduoti leidimą vykdyti inžinerinius darbus yra priimtini, jeigu per tris

mėnesius iki pirmojo prašymo išduoti leidimą pateikimo per bendrą informacinį punktą kompetentingoms institucijoms nebuvo pateikta pagal šį reglamentą reikalaujama būtiniausia informacija. Tais atvejais, kai diegiant itin didelio pralaidumo tinklų elementus reikalingi ne tik leidimai, bet ir priėjimo teisės, kompetentingos institucijos, nukrypdomos nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio, tokias priėjimo teises turėtų suteikti per keturis mėnesius nuo prašymo gavimo dienos. Pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnį per šešis mėnesius turėtų būti suteikiamos ir kitos teisės, kurios neturi būti suteikiamos kartu su leidimais vykdyti inžinerinius darbus. Operatoriai, patyrę žalą dėl to, kad kompetentinga institucija delsė suteikti leidimus arba priėjimo teises per galiojančius terminus, turėtų turėti teisę reikalauti kompensacijos;

- (41) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento 7 straipsnio įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 182/2011³⁹. Įvairių kategorijų infrastruktūros elementams (kaip antai stiebams, antenoms, stulpams ir požeminiams kabeliams) tam tikromis nurodytomis sąlygomis, kuriomis reikalingi statybos, kasimo darbų ar kitų rūšių leidimai, galėtų būti taikomos įgyvendinimo aktu Sąjungos lygmeniu nustatytos reikalavimo gauti leidimus išimtytys. Jos taip pat galėtų būti taikomos techninio pobūdžio esamų techninės priežiūros darbų arba įrenginių atnaujinimo, nedidelės apimties statybos darbų, kaip antai, tranšėjų kasimo ir leidimų atnaujinimo atvejais;
- (42) siekiant užtikrinti, kad tokių leidimų ir priėjimo teisių suteikimo procedūros būtų užbaigiamos per pagrįstus terminus, atsižvelgiant į tam tikrus nacionalinio lygmens modernizavimo ir administracinės gerosios patirties pavyzdžius, būtina parengti supaprastinto administravimo principus. Šie principai, *inter alia*, turėtų apimti įpareigojimo gauti išankstinį leidimą apribojimą tais atvejais, kai tai būtina, ir supaprastintą kompetentingų institucijų leidimų suteikimo procedūrą praėjus tam tikram laikotarpiui. Be to, diegimo kategorijoms, kurioms pagal Sąjungos teisę leidimai nereikalingi, reikalavimai gauti leidimus nebeturėtų būti taikomi ir pagal nacionalinę teisę;
- (43) siekiant palengvinti itin didelio pralaidumo tinklų elementų diegimą, bet koks su leidimais, išskyrus priėjimo teises, susijęs mokestis turėtų neviršyti administracinių išlaidų, susijusių su prašymo išduoti leidimą tvarkymu pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje nustatytus principus. Priėjimo teisių atveju taikomos Direktyvos (ES) 2018/1972 42 ir 43 straipsnių nuostatos;
- (44) norint pasiekti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus tikslus, turi būti užtikrinta, kad iki 2030 m. visi galutiniai naudotojai fiksuotoje vietoje būtų gigabitinio tinklo aprėptyje iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veikia naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygsta bent 5G, laikantis technologijų neutralumo principo. Turėtų būti palengvintas gigabitinių tinklų paslaugų teikimas iki pat galutinių paslaugų gavėjų, visų pirma naudojant šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastatų infrastruktūrą. Mažiesiems kanalams įrengti pastato statybos metu reikia tik nedidelių papildomų išlaidų, o naujos gigabitinės infrastruktūros įrengimo esamuose pastatuose sąnaudos gali sudaryti didelę dalį gigabitinio tinklo diegimo sąnaudų. Todėl visuose naujuose arba kapitališkai

³⁹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

renovuojamuose pastatuose turėtų būti įrengta fizinė infrastruktūra ir pastato šviesolaidžio instaliacija, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę naudotis gigabitine sparta. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose taip pat turėtų būti įrengiami prieigos punktai, kuriuos galėtų naudoti viena ar daugiau įmonių, teikiančių arba turinčių teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas. Be to, statybos įmonės turėtų numatyti, kad iš kiekvieno būsto būtų nutiesti tušti kanalai į daugiabučio pastato viduje ar išorėje esantį prieigos punktą. Atliekant galutinių naudotojų vietose esančių esamų pastatų kapitalinę renovaciją siekiant padidinti energinį naudingumą (pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES⁴⁰) taip pat atsiranda galimybė šiuose pastatuose įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, pastatų šviesolaidžio instaliaciją, o daugiabučiuose pastatuose – prieigos punktus;

- (45) galimybė pastate įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, prieigos punktą arba pastato šviesolaidžio instaliaciją gali būti laikoma neproporcinga sąnaudų atžvilgiu, ypač naujuose individualiuose gyvenamuosiuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija. Taip gali būti dėl objektyvių priežasčių, kaip antai specialiai parengtų sąnaudų sąmatų, ekonominių priežasčių, susijusių su vietove, arba urbanistinio paveldo išsaugojimo ar aplinkosaugos priežasčių (pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminkluose);
- (46) galimi pirkėjai ir nuomininkai turėtų turėti galimybę nustatyti, kuriuose pastatuose įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija ir kurie dėl šios priežasties turi didelį sąnaudų mažinimo potencialą. Taip pat turėtų būti skatinama parengti pastatus šviesolaidžiui. Todėl valstybės narės pagal šį reglamentą turėtų parengti privalomą pastatų, kuriuose įrengta tokia infrastruktūra, prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija žymėjimą ženklu „šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastatas“;
- (47) gigabitinius tinklus konkrečioje vietovėje diegiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, galėtų užtikrinti didelę masto ekonomiją, turėdamos galimybę įrengti galinį savo tinklo įrenginį pastato prieigos punkte, panaudodamos esamą fizinę infrastruktūrą ir atkurdamos paveiktą aplinką. Tai turėtų būti įmanoma nepriklausomai nuo to, ar abonentas tuo metu yra aiškiai pareiškęs, kad jį domina tokia paslauga, ir su sąlyga, kad kuo labiau sumažinamas poveikis privačiai nuosavybei. Užbaigus tinklą prieigos punkte, papildomą klientą galima prijungti daug mažesnėmis sąnaudomis, ypač suteikiant prieigą prie pastate jau įrengto šviesolaidiniam ryšiui parengto vertikalaus segmento. Tas tikslas taip pat pasiekiamas, kai pačiame pastate jau yra įrengtas gigabitinis tinklas, prie kurio prieiga skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis suteikiama bet kuriam viešųjų ryšių tinklo paslaugų teikėjui, turinčiam aktyvų abonentą tame pastate. Tai visų pirma gali būti valstybių narių, kurios ėmėsi priemonių pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 44 straipsnį, atveju;
- (48) siekiant padėti užtikrinti, kad galutiniai vartotojai galėtų naudotis gigabitiniais tinklais, naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose pastatuose turėtų būti įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, pastatų šviesolaidžio instaliacija, o daugiabučių pastatų atveju – prieigos punktai. Turėtų būti numatytas tam tikras lankstumas, kaip valstybėms narėms pasiekti šį tikslą. Todėl šiuo reglamentu nesiekama suderinti taisyklių dėl susijusių sąnaudų, be kita ko dėl šviesolaidiniam

⁴⁰ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros ir prieigos punkto įrengimo pastatuose sąnaudų susigrąžinimo;

- (49) laikydamosi subsidiarumo principo ir atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, valstybės narės turėtų priimti standartus arba technines specifikacijas, būtinus užtikrinti, kad naujai statomuose arba kapitališkai renovuojamuose pastatuose būtų įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidžio instaliacija, o naujuose daugiabučiuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose – prieigos punktai. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose turėtų būti nurodoma bent ši informacija: pastato prieigos punkto specifikacijos; šviesolaidžio sąsajos specifikacijos; kabelių specifikacijos; prievadų specifikacijos; vamzdžių arba mikrokanalų specifikacijos; techninės specifikacijos, kurios turi būti nustatomos siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams, ir mažiausias sulenkimo spindulys. Valstybės narės turėtų nustatyti, kad statybos leidimai gali būti išduodami su sąlyga, kad atitinkamas naujo pastato arba kapitalinės renovacijos darbų projektas, kuriam reikalingas statybos leidimas, atitinka standartus arba technines specifikacijas, kaip nurodyta patvirtintoje bandymų ataskaitoje. Valstybės narės taip pat turėtų sukurti sertifikavimo sistemas, kurias naudojant būtų galima įrodyti, kad laikomasi standartų arba techninių specifikacijų, ir suteikti ženklą „šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastatas“. Be to, siekiant išvengti didesnio biurokratizmo, susijusio su šiuo reglamentu nustatoma sertifikavimo sistema, valstybės narės turėtų atsižvelgti į procedūrinius reikalavimus, taikomus sertifikavimo sistemoms pagal Direktyvą 2010/31/ES, ir taip pat apsvarstyti galimybę leisti kartu pradėti abi su prašymais susijusias procedūras;
- (50) atsižvelgiant į socialinę naudą, kurią lemia skaitmeninė įtrauktis, ir į itin didelio pralaidumo tinklų diegimo ekonominius aspektus, kai nėra nei pasyviosios ar aktyviosios šviesolaidiniam ryšiui parengtos infrastruktūros į galutinių paslaugų gavėjų patalpas, nei alternatyvų teikti itin didelio pralaidumo tinklų paslaugas abonentui, bet kuris viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjas turėtų turėti teisę savo lėšomis įrengti tinklo galinį įrenginį privačiose patalpose su sąlyga, kad taip kuo labiau sumažinamas poveikis privačiajai nuosavybei, pavyzdžiui, jei įmanoma, pakartotinai panaudojant pastate jau egzistuojančią fizinę infrastruktūrą arba užtikrinant visišką paveiktos aplinkos atkūrimą;
- (51) prašymams suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros turėtų būti taikomas šis reglamentas, o prašymais suteikti prieigą prie šviesolaidžio instaliacijos – Direktyva (ES) 2018/1972. Be to, gali būti atsisakoma suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros, jeigu prieiga prie pastato šviesolaidžio instaliacijos suteikiama sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, įskaitant sąlygas, susijusias su kaina;
- (52) siekdama užtikrinti požiūrių nuoseklumą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, galėtų pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros taikymo, įskaitant, be kita ko, nuostatas, susijusias su tokios prieigos suteikimo sąlygomis. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę;
- (53) siekiant skatinti administracinių procedūrų modernizavimą ir lankstumą bei sumažinti itin didelio pralaidumo tinklų diegimo procedūrų sąnaudas ir trukmę, bendrų informacinių punktų paslaugos turėtų būti visa apimtimi teikiamos internetu. Tuo tikslu bendruose informaciniuose punktuose turėtų būti suteikiama lengva prieiga prie reikalingų skaitmeninių priemonių, kaip antai interneto portalų, skaitmeninių

platformų ir skaitmeninių programėlių. Šiomis priemonėmis turėtų būti užtikrinama veiksminga prieiga prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus bei galimybę prašyti suteikti informacijos. Naudojant tokias skaitmenines priemones taip pat turėtų būti suteikiama prieiga prie elektroninių administracinių leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūrų bei susijusios informacijos apie taikomas sąlygas ir procedūras. Jeigu valstybėje narėje veikia daugiau nei vienas bendras informacinis punktas, visi bendri informaciniai punktai turėtų būti lengvai ir sklandžiai pasiekiami elektroninėmis priemonėmis per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką. Šiame prieigos taške turėtų būti įdiegta bendroji naudotojų sąsaja, kurią naudojant būtų galima pasiekti internete veikiančius bendrus informacinius punktus. Bendras nacionalinis skaitmeninės prieigos taškas turėtų palengvinti operatorių ir kompetentingų institucijų, vykdančių bendrų informacinių punktų funkcijas, sąveiką;

- (54) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama remtis ir, jeigu reikia, tobulinti vykdant bendro informacinio punkto funkcijas naudojamas skaitmenines priemones, kaip antai interneto portalus, skaitmeninės platformas ir skaitmenines programėles, kurios jau gali būti prieinamos vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, su sąlyga, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Tai pasakyti ir apie prieigą per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką ir galimybę naudotis visomis šiame reglamente nustatytomis funkcijomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vienkartinio sumažinto tikslų duomenų kiekio pateikimo principo, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama atitinkamais atvejais integruoti daugiau skaitmeninių platformų arba programėlių, kuriomis padedama užtikrinti bendrų informacinių taškų veikimą. Pavyzdžiui, skaitmeninės platformos arba programėlės, kuriomis padedama užtikrinti su esama fizine infrastruktūra susijusių bendrų informacinių punktų veikimą, galėtų būti sujungtos tarpusavyje arba visiškai ar iš dalies integruotos į planuojamų inžinerinių darbų ir leidimų išdavimo platformas;
- (55) siekdamas užtikrinti šiame reglamente numatytų bendrų informacinių punktų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti atitinkamus išteklius ir lengvai prieinamą atitinkamą informaciją apie konkrečią geografinę vietovę. Pateikiama informacija turėtų būti pakankamai išsami, kad būtų galima kuo efektyviau vykdyti paskirtas užduotis, be kita ko, vietos kadastrė. Tuo atžvilgiu valstybės narės galėtų atsižvelgti į galimą sinergiją ir masto ekonomiją naudojantis kontaktiniais centrais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB⁴¹ 6 straipsnyje, ir kitais planuojamais ar esamais e. valdžios sprendimais, siekdamas remtis esamomis struktūromis ir kuo labiau padidinti naudą naudotojams;. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724⁴² numatyti bendrieji skaitmeniniai vartai turėtų būti susieti su bendrais informaciniais punktais;
- (56) bendro nacionalinio skaitmeninės prieigos taško, bendrų informacinių punktų ir skaitmeninių priemonių, reikalingų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento nuostatų, sukūrimo išlaidos galėtų būti visiškai arba iš dalies tinkamos finansuoti Sąjungos fondų lėšomis, pavyzdžiui, Europos regioninės plėtros fondo lėšomis, remiant konkretų tikslą „konkurencingesnė ir pažangesnė Europa skatinant

⁴¹ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ([OL L 376, 2006 12 27, p. 36](#)).

⁴² 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 ([OL L 295, 2018 11 21, p. 1](#)).

novatorišką ir pažangų ekonomikos pertvarkymą ir regionų IRT jungtis“⁴³; Skaitmeninės Europos programos⁴⁴ lėšomis, remiant konkretų tikslą „Skaitmeninio pajėgumo ir sąveikumo diegimas ir geriausias panaudojimas“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės⁴⁵ lėšomis, atsižvelgiant į jos ramsčius „skaitmeninė transformacija“ ir „pažangus, tvarus ir integracinis augimas, įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietų kūrimą, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, ir gerai veikianti vidaus rinka su stipriomis MVĮ“, su sąlyga, kad jos atitinka šių priemonių tikslus ir tinkamumo kriterijus;

- (57) siekiant išvengti nepagrįstų atsisakymų suteikti leidimą arba nepagrįstų sąlygų nustatymo, jeigu kyla nesutarimų vykstant komercinėms deryboms dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros arba inžinerinių darbų koordinavimo techninių ir komercinių sąlygų, kiekviena šalis turėtų galėti kreiptis į nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, kad ji priimtų šalims privalomą sprendimą. Ginčų sprendimo įstaiga, nustatydamą prieigos suteikimo kainas arba kaip turėtų būti pasidalytos su koordinuojamais inžineriniais darbais susijusios išlaidos, turėtų užtikrinti, kad prieigos teikėjui ir tinklų operatoriams, planuojantiems inžinerinius darbus, būtų suteikiama sąžininga galimybė susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros arba koordinuojant jų planuojamus inžinerinius darbus. Tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į atitinkamas Komisijos gaires, konkrečias nacionalines sąlygas, nustatytas tarifų struktūras ir nacionalinių reguliavimo institucijų anksčiau priimtas taisomąsias priemones. Ginčų sprendimo įstaiga taip pat turėtų atsižvelgti į prašomos prieigos arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo poveikį prieigos teikėjo arba tinklo operatorių, planuojančių inžinerinius darbus, verslo planams, įskaitant jų skirtas ar planuojamas investicijas, visų pirmą susijusias su fizine infrastruktūra, minima prašyme;
- (58) siekiant išvengti vėlavimo diegiant tinklus, nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga ginčą turėtų išspręsti laiku ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros gavimo dienos, o tais atvejais, kai ginčas susijęs su fizinės infrastruktūros skaidrumu, planuojamų inžinerinių darbų koordinavimu ir planuojamų inžinerinių darbų skaidrumu – per vieną mėnesį. Vėlavimą priimti sprendimą dėl ginčo būtų galima pateisinti, kai jis atsiranda dėl išimtinių aplinkybių, nepriklausančių nuo ginčų sprendimo įstaigų – pavyzdžiui, kai nepakanka informacijos ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, įskaitant kitų kompetentingų institucijų, su kuriomis reikia konsultuotis, nuomonę arba kai byla yra labai sudėtinga;
- (59) kai diegiant itin didelio pralaidumo tinklus kyla ginčų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros, planuojamų inžinerinių darbų arba informacijos apie juos, ginčų nagrinėjimo įstaiga turėtų galėti išspręsti tokius ginčus priimdama privalomą sprendimą. Bet kokių atveju tokios įstaigos sprendimai neturėtų daryti poveikio bet kurios šalies galimybėms perduoti bylą teismui arba taikyti išankstinę arba kartu vykdomą taikinimo procedūrą formalaus ginčo sprendimo metu, kuri gali vykti tarpininkaujant arba surengiant papildomą pasikeitimo informacija etapą;

⁴³ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60) 3 straipsnio 1 dalies a punktas.

⁴⁴ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1) 8 straipsnis.

⁴⁵ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17) 3 straipsnis.

- (60) laikantis subsidarumo principo, šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei skirti numatytas reguliavimo užduotis institucijoms, kurios turi geriausias galimybes jas atlikti pagal nacionalinę konstitucinę kompetencijos ir įgaliojimų suteikimo sistemą ir šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Siekiant sumažinti administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama paskirti jau veikiančią įstaigą arba išlaikyti pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES jau paskirtas kompetentingas įstaigas. Informacija apie kompetentingai įstaigai arba įstaigoms pavestas užduotis turėtų būti skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai, išskyrus atvejus, kai tai jau buvo padaryta pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES. dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendro informacinio punkto funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas;
- (61) paskirta nacionalinė ginčų sprendimo institucija ir bendro informacinio punkto funkcijas atliekanti kompetentinga institucija turėtų užtikrinti savo nešališkumą, nepriklausomumą ir struktūrinį atskyrimą ginčo šalių atžvilgiu, vykdyti savo įgaliojimus nešališkai, skaidriai ir laiku bei turėti atitinkamą kompetenciją ir išteklius;
- (62) valstybės narės turėtų numatyti tinkamas, veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento arba kompetentingų institucijų priimto privalomo sprendimo, įskaitant atvejus, kai tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija sąmoningai arba šurkščiai ir dėl aplaidumo per bendrą informacinį punktą teikia klaidinančią, klaidingą arba neišsamią informaciją;
- (63) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sudaryti palankesnes sąlygas itin didelio pralaidumo tinklams tinkamos fizinės infrastruktūros diegimą visoje Sąjungoje, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl nuolat taikomų skirtingų požiūrių, taip pat dėl lėto ir neveiksmingo Direktyvos 2014/61/ES perkėlimo į nacionalinę teisę, o dėl tinklų diegimo ir reikalingų investicijų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (64) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir visų pirma siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiamos teisės į privatumą ir verslo paslapčių apsaugą, laisvė užsiimti verslu, teisė į nuosavybę ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Šis reglamentas turi būti taikomas vadovaujantis tomis teisėmis ir principais;
- (65) į šį reglamentą įtrauktos nuostatos, apimančios visas esmines sritis, kurioms taikoma Direktyva 2014/61/ES, todėl ji turėtų būti panaikinta;
- (66) šešių mėnesių laikotarpis nuo šio reglamento įsigaliojimo iki jo taikymo dienos turėtų būti pakankamas valstybėms narėms užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktuose neliktų jokių kliūčių vienodai ir veiksmingai taikyti šį reglamentą. Šis šešių mėnesių laikotarpis nedaro poveikio specialioms šiame reglamente nustatytoms taisyklėms dėl tam tikrų jame nurodytų nuostatų vėlesnio taikymo. Valstybės narės iki šio reglamento taikymo pradžios turi panaikinti su šio reglamento nuostatomis sutampančias arba jam prieštaraujančias nacionalines nuostatas. Kalbant apie naujų teisės aktų priėmimą šiuo laikotarpiu, ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės turi vadovautis lojalaus bendradarbiavimo principu ir nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų prieštarauti būsimoms Sąjungos teisės normoms,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas itin didelio pralaidumo tinklų diegimui ir jį skatinti, skatinant bendrai naudotis egzistuojančia fizine infrastruktūra ir sudarant sąlygas veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, kad tokius tinklus būtų galima diegti greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis.
2. Jei kuri nors šio reglamento nuostata prieštarauja Direktyvos (ES) 2018/1972 arba Direktyvos 2002/77/EB nuostatai, viršesnė yra atitinkama tų direktyvų nuostata.
3. Valstybės narės gali palikti galioti arba nustatyti Sąjungos teisę atitinkančias priemones, į kurias įtrauktos išsamesnės nuostatos nei nustatytosios šiame reglamente, jei jomis skatinamas bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės nacionalinėje teisėje nepalieka galioti ir nenustato nuostatų, nukrypstančių nuo 3 straipsnio 3 ir 6 dalyse, 4 straipsnio 4 dalyje, 5 straipsnio 2 ir 4 dalyse, 6 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytų nuostatų.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtis

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtis pateiktos Direktyvoje (ES) 2018/1972.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtis:

- (1) tinklo operatorius –
 - (a) operatorius, apibrėžtas Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 29 punkte;
 - (b) įmonė, teikianti fizinę infrastruktūrą, skirtą teikti:
 - i) gamybos, tiekimo ar skirstymo paslaugoms, t. y.:
 - dujų gamybos, tiekimo ar skirstymo paslaugoms,
 - elektros energijos gamybos, tiekimo ar skirstymo, įskaitant viešąjį apšvietimą, paslaugoms,
 - šilumos gamybos, tiekimo ir skirstymo paslaugoms,
 - vandens tiekimo paslaugoms, įskaitant nuotekų išleidimo arba valymo ir kanalizacijos paslaugas bei drenažo sistemas;
 - ii) transporto paslaugoms, įskaitant geležinkelius, kelius, uostus ir oro uostus;
- (2) fizinė infrastruktūra –
 - (a) visi tinklo elementai, skirti kitiems tinklo elementams talpinti, tačiau patys netampantys aktyviais tinklo elementais, kaip antai vamzdžiai, stiebai, kanalai, apžiūros kameros, šuliniai, spintos, antenų įrenginiai, bokštai ir stulpai, taip pat pastatai arba įėjimai į pastatus ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys;

- (b) jeigu jie nėra tinklo dalis ir nuosavybės teisė priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami: pastatai ar įėjimai į pastatus ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro stotys.

Kabeliai, įskaitant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas, taip pat tinklo elementai, naudojami žmonėms vartoti skirto vandens, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184⁴⁶ 2 straipsnio 1 punkte, tiekimui, šiame reglamente nelaikomi fizine infrastruktūra;

3) inžineriniai darbai – statybos arba civilinės inžinerijos darbų rezultatų visuma, kurios pakanka ekonominei ar techninei funkcijai savarankiškai vykdyti ir kuri apima vieną ar daugiau fizinės infrastruktūros elementų;

4) viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regioninė ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojama įstaiga arba vienos ar kelių tokių valdžios institucijų arba vienos ar kelių tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų asociacija;

5) viešosios teisės reglamentuojami subjektai – subjektai, turintys visus toliau išvardytus bruožus:

- (a) įsteigti siekiant konkretaus tikslo – tenkinti visuotinės svarbos poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;
- (b) turi teisinį subjektiškumą;
- (c) visiškai arba didžiąja dalimi finansuojami valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų lėšomis, arba tos institucijos ar įstaigos vykdo jų valdymo priežiūrą, arba jie turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kitos viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;

6) fizinė pastato infrastruktūra – fizinė infrastruktūra arba įrenginiai galutinio paslaugų gavėjo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, kurioje ketinama įrengti laidinės ir (arba) belaidės prieigos tinklus ir kurioje tokiais prieigos tinklais galima teikti elektroninių ryšių paslaugas ir sujungti pastato prieigos punktą su tinklo galiniu tašku;

7) pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija – optinis skaidulinis kabelis galutinio paslaugų gavėjo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, skirtas elektroninių ryšių paslaugoms teikti ir pastato prieigos punktui sujungti su tinklo galiniu tašku;

8) šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra – fizinė pastato infrastruktūra, skirta optinių skaidulų elementams įrengti;

9) kapitalinės renovacijos darbai – statybos ar civilinės inžinerijos darbai galutinio paslaugų gavėjo vietoje, kurie apima struktūrinius visos pastato fizinės infrastruktūros arba didelės jos dalies pakeitimus ir kuriems atlikti reikalingas statybos leidimas;

10) leidimas – aiškus arba numanomas vienos ar kelių kompetentingų institucijų vienu metu arba paeiliui priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kurių reikia, kad įmonė galėtų atlikti statybos arba civilinės inžinerijos darbus, būtinus itin didelio pralaidumo tinklų elementams diegti;

11) prieigos punktas – fizinis punktas pastato viduje arba išorėje, prieinamas vienai ar daugiau įmonių, teikiančių ar įgaliotų teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kad būtų galima prisijungti prie šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros.

⁴⁶ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonių vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros

1. Raštišku operatoriaus prašymu viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, arba tinklo operatoriai patenkina visus pagrįstus prašymus suteikti prieigą prie tos fizinės infrastruktūros sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, siekiant diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, visus pagrįstus prieigos prašymus patenkina taip pat ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Tokiuose rašytiniuose prašymuose išsamiai apibūdinami fizinės infrastruktūros, prie kurios prašoma prieigos, elementai ir nurodomas konkretus terminas.

2. Nustatydamos kainas, kurios yra sąžiningų ir pagrįstų prieigos suteikimo sąlygų dalis, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, atsižvelgia į:

- (a) poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas turėtų sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas ir tarifų struktūras, nustatytas siekiant suteikti sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas. Elektroninių ryšių tinklų atveju taip pat atsižvelgiama į visas nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytas taisomąsias priemones;
- (b) prašomos prieigos poveikį prieigos teikėjo verslo planui, įskaitant investicijas į fizinę infrastruktūrą, prie kurios prašoma prieigos;
- (c) konkrečiu prieigos prie operatorių fizinės infrastruktūros atveju – tų investicijų ekonominį perspektyvumą, grindžiamą jų rizikos profiliu, investicijų grąžos tvarkaraštį, prieigos poveikį konkurencijai vartotojų grandies rinkoje ir atitinkamai kainoms bei investicijų grąžai, tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu, verslo planą, kuriuo grindžiama investicija, visų pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą ryšiui teikti, ir bet kokią prieigos prašytojui anksčiau pasiūlytą galimybę bendrai investuoti į fizinės infrastruktūros diegimą, visų pirma pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 76 straipsnį, arba bendro diegimo galimybę.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, remdamiesi viena ar daugiau iš šių sąlygų:

- (a) fizinė infrastruktūra, prie kurios paprašyta prieigos, yra techniškai netinkama, kad būtų galima įrengti bet kokius 2 dalyje nurodytus itin didelio pralaidumo tinklų elementus;
- (b) trūksta vietos 2 dalyje nurodytiems itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams įrengti, be kita ko, atsižvelgus į pakankamai įrodytus būsimus prieigos teikėjo vietos poreikius;
- (c) susirūpinimą kelia saugos ir visuomenės sveikatos klausimai;
- (d) susirūpinimą kelia klausimai, susiję su bet kurio tinklo, visų pirma ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros, vientisumu ir saugumu;
- (e) yra rizika, kad planuojamos elektroninių ryšių paslaugos gali kelti didelių trukdžių kitoms ta pačia fizine infrastruktūra teikiamoms paslaugoms, arba

- (f) galima naudoti perspektyvias alternatyvias priemones didmeninei prieigai prie elektroninių ryšių tinklų, kurią teikia tas pats tinklo operatorius ir kuri tinka itin didelio pralaidumo tinklų paslaugoms teikti, jei tokia prieiga teikiama sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.

Atsisakius suteikti prieigą, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, per vieną mėnesį nuo išsamaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos prieigos prašytojui raštu praneša konkrečias ir išsamias tokio atsisakymo priežastis.

4. Valstybės narės gali įsteigti įstaigą, kuri koordinuotų prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros prašymus, teiktų teises ir technines konsultacijas dėl prieigos sąlygų ir palengvintų informacijos teikimą per 10 straipsnyje nurodytą bendrą informacinį punktą.

5. Fazinei infrastruktūrai, kuriai jau taikomi įpareigojimai suteikti prieigą, nustatyti nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatyti arba atsirandantys taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės, 2, 3 ir 4 dalyse nustatyti įpareigojimai netaikomi tol, kol galioja tokie įpareigojimai suteikti prieigą.

6. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso pastatai arba tam tikrų kategorijų pastatai arba kurios juos kontroliuoja, gali tiems pastatams ar pastatų kategorijoms netaikyti 1, 2 ir 3 dalių dėl jų architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės arba dėl visuomenės saugumo, saugos ir sveikatos priežasčių. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstomis ir proporcingomis priežastimis, nustato tokius pastatus ar pastatų kategorijas savo teritorijose. Informacija apie tokius pastatus ar pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

7. Operatoriai turi teisę siūlyti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros siekiant diegti tinklus, kurie nėra elektroninių ryšių tinklai ar susijusios priemonės.

8. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis fizinės infrastruktūros savininko teisei į nuosavybę, jei tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija nėra savininkas, ir bet kurios kitos trečiosios šalies, kaip antai, žemės savininkų ir privačiosios nuosavybės savininkų, teisei į nuosavybę.

9. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREK, gali pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

4 straipsnis

Su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas

1. Kad galėtų prašyti prieigos prie fizinės infrastruktūros pagal 3 straipsnį, bet kuris operatorius turi teisę pateikęs prašymą per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu gauti šią būtiniausią informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą:

- (a) georeferencinę informaciją apie vietą ir trasą,
- (b) infrastruktūros rūšį ir dabartinį naudojimą,
- (c) kontaktinį punktą.

Tokia būtiniausia informacija turi būti prieinama nedelsiant, proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 dienų nuo prašymo pateikti informaciją pateikimo.

Bet kuris operatorius, prašantis prieigos prie informacijos pagal šį straipsnį, nurodo vietovę, kurioje numato diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.

Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti ribojama tik tais atvejais, kai tai būtina siekiant užtikrinti tam tikrų viešojo sektoriaus institucijoms priklausančių arba jų kontroliuojamų pastatų saugumą, tinklų saugumą ir vientisumą, nacionalinį saugumą, visuomenės sveikatą ar saugą arba dėl konfidencialumo arba veiklos ir verslo paslapčių apsaugos.

2. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją per bendrą informacinį punktą ir elektroniniu formatu pateikia iki [SIGALIOJIMO DATA + 12 MĖNESIŲ]. Tomis pačiomis sąlygomis tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos nedelsdami pateikia atnaujintą informaciją ir bet kokią naują 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, gavę konkretų operatoriaus prašymą, tenkina pagrįstus prašymus apžiūrėti jų fizinės infrastruktūros konkrečius elementus vietoje. Tokiuose prašymuose nurodomi atitinkamos fizinės infrastruktūros elementai, susiję su itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementų diegimu. Nurodytų fizinės infrastruktūros elementų apžiūras vietoje leidžiama atlikti proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, atsižvelgiant į 1 dalies ketvirtoje pastraipoje numatytus apribojimus.

4. 1, 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai, nustatytai nacionalinėje teisėje.

1, 2 ir 3 dalys netaikomos:

- (a) fizinei infrastruktūrai, kuri techniškai netinkama itin didelio pralaidumo tinklams arba susijusioms priemonėms diegti arba
- (b) konkrečiais atvejais, kai, remiantis išsamia valstybių narių atlikta sąnaudų ir naudos analize ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, pareiga teikti informaciją apie tam tikrą esamą fizinę infrastruktūrą pagal 1 dalies pirmą pastraipą būtų neproporcinga.

Informacija apie tokias išimtis skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

5. Operatoriai, kurie gauna prieigą prie informacijos pagal šį straipsnį, imasi tinkamų priemonių konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslapčių apsaugai užtikrinti.

5 straipsnis

Inžinerinių darbų koordinavimas

1. Bet kuris tinklo operatorius turi teisę derėtis su operatoriais dėl inžinerinių darbų koordinavimo susitarimų, įskaitant susitarimus dėl sąnaudų paskirstymo, siekdamas įdiegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.

2. Bet kuris tinklo operatorius, tiesiogiai ar netiesiogiai atliekantis arba planuojantis atlikti inžinerinius darbus, kurie visiškai ar iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, tenkina operatorių pateiktą pagrįstą rašytinį prašymą koordinuoti tuos inžinerinius darbus skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, siekdamas įdiegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus.

Tokie prašymai patenkinami, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- (a) dėl to tinklo operatorius, kuris iš pradžių numatė atitinkamus inžinerinius darbus, nepatirs jokių nesusigražinamų papildomų išlaidų, įskaitant išlaidas, atsiradusias dėl papildomo vėlavimo, nedarant poveikio galimybei atitinkamoms šalims susitarti dėl išlaidų paskirstymo;
- (b) tinklo operatorius, iš pradžių numatęs inžinerinius darbus, ir toliau kontroliuoja tų darbų koordinavimą;
- (c) prašymas koordinuoti darbus pateikiamas kuo greičiau ir, kai reikalingas leidimas, bent prieš du mėnesius iki galutinio projekto pateikimo kompetentingoms valdžios institucijoms leidimui gauti.

3. Įmonės, teikiančios arba įgaliotos teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, pateiktas kitai įmonei, teikiančiai arba įgaliotai teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, gali būti laikomas nepagrįstu, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

- (a) prašymas susijęs su vietoje, kuriai galioja viena iš šių sąlygų:
 - (i) buvo paskelbta plačiajuosčio ryšio tinklų, įskaitant itin didelio pralaidumo tinklus, aprėpties prognozė pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 1 dalį;
 - (ii) buvo pateiktas kvietimas deklaruoti ketinimą diegti itin didelio pralaidumo tinklus pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 3 dalį;
 - (iii) buvo surengtos viešos konsultacijos pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles;
- (b) prašančioji įmonė nepareiškė ketinimo diegti itin didelio pralaidumo tinklus a punkte nurodytoje vietoje pagal bet kurią iš tame punkte išvardytų naujausių procedūrų, apimančių laikotarpį, per kurį pateiktas koordinavimo prašymas.

Jei prašymas koordinuoti darbus pagal pirmą pastraipą laikomas nepagrįstu, įmonė, teikianti arba įgaliota teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kuri atsisako koordinuoti inžinerinius darbus, įdiegia pakankamo pajėgumo fizinę infrastruktūrą, kad galėtų ateityje patenkinti galimus pagrįstus trečiųjų šalių prieigos poreikius.

4. 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos nedidelės apimties (pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės atžvilgiu) inžineriniams darbams arba ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokių rūšių inžineriniai darbai laikomi nedidelės apimties arba yra susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra. Informacija apie tokius inžinerinius darbus skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

5. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREC, gali pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

6 straipsnis

Planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas

1. Kad galėtų derėtis dėl 5 straipsnyje nurodytų inžinerinių darbų koordinavimo susitarimų, bet kuris tinklo operatorius elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikia šią būtiniausią informaciją:

- (a) georeferencinę informaciją apie darbų vietą ir rūšį;
- (b) susijusius tinklo elementus;
- (c) numatomą darbų pradžios datą ir darbų trukmę ir
- (d) kai taikoma, numatomą galutinio projekto pateikimo leidimus išduodančioms kompetentingoms institucijoms datą;
- (e) kontaktinį punktą.

Tinklo operatorius pateikia pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją apie planuojamus inžinerinius darbus, susijusius su jo fizine infrastruktūra. Tai turi būti padaryta iš karto, kai tik tinklo operatorius gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju, taip pat tais atvejais, kai turi būti gautas leidimas, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki pirmojo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms.

Pateikę prašymą, operatoriai turi teisę per bendrą informacinį punktą gauti prieigą elektroniniu formatu prie pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos. Prašyme suteikti prieigą prie informacijos nurodoma vietovė, kurioje prašantysis operatorius numato diegti itin didelio pralaidumo tinklą ar susijusių priemonių elementus. Per vieną savaitę nuo prašymo gavimo dienos prašoma informacija pateikiama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis. Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti apribota tik tuomet, kai tai yra būtina dėl tinklų saugumo ir vientisumo, nacionalinio saugumo, visuomenės sveikatos arba saugos, konfidencialumo arba veiklos ir verslo paslapčių apsaugos.

2. 1 dalis gali būti netaikoma nedidelės apimties (pavyzdžiui, vertės, dydžio ar trukmės atžvilgiu) inžineriniams darbams, ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai arba dėl nacionalinio saugumo arba ekstremaliosios situacijos priežasčių. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokie inžineriniai darbai būtų laikomi nedidelės apimties arba susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra, taip pat ekstremaliąsias situacijas arba nacionalinio saugumo priežastis, kurios pateisintų įpareigojimo teikti informaciją netaikymą. Informacija apie tokius inžinerinius darbus, kuriems netaikomi įpareigojimai dėl skaidrumo, skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

7 straipsnis

Leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo tvarka

1. Kompetentingos institucijos negali nepagrįstai riboti bet kokio itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių elemento diegimo, jam trukdyti ar siekti, kad tas diegimas būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Valstybės narės užtikrina, kad visos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos leidimų ir priėjimo teisių, kurių reikia itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams diegti, išdavimo ar suteikimo sąlygos ir tvarka, būtų nuoseklios visoje valstybės teritorijoje.

2. Kompetentingos institucijos per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu pateikia visą informaciją apie leidimų išdavimui ir priėjimo teisių suteikimui taikomas sąlygas ir procedūras, įskaitant visą informaciją apie išimtis, pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę reikalaujamas kai kuriems arba visiems leidimams ar priėjimo teisėms.

3. Bet kuris operatorius turi teisę per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu teikti prašymus išduoti leidimus arba suteikti priėjimo teises ir gauti informaciją apie savo prašymo statusą.

4. Kompetentingos institucijos per 15 darbo dienų nuo gavimo atmets prašymus išduoti leidimus arba suteikti priėjimo teises, jei prašymą išduoti leidimą pateikęs operatorius pagal 6 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą nepateikė būtiniausios informacijos per bendrą informacinį punktą.

5. Kompetentingos institucijos išduoda arba atsisako išduoti leidimus, išskyrus susijusius su priėjimo teisėmis, per 4 mėnesius nuo išsamaus prašymo išduoti leidimą gavimo dienos.

Prašymo išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teises išsamumą kompetentingos institucijos nustato per 15 dienų nuo prašymo gavimo. Jei kompetentingos institucijos nepaprašė pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją, prašymas laikomas išsamiu.

Pirma ir antra pastraipos nedaro poveikio kitų konkrečių terminų arba įpareigojimų, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti procedūrą, taikomą leidimų išdavimui, įskaitant apeliacinę procedūrą.

Išimties tvarka ir remdamasi valstybės narės nurodyta pagrįsta priežastimi, pirmoje pastraipoje ir 6 dalyje nurodytą keturių mėnesių terminą kompetentinga institucija gali pratęsti savo iniciatyva. Terminas pratęsiamas kuo trumpesniai laikotarpiui. Valstybės narės išdėsto tokio pratęsimo priežastis, apie jas iš anksto paskelbia per bendrus informacinius punktus ir praneša Komisijai.

Bet koks atsisakymas išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teisę tinkamai pagrindžiamas remiantis objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.

6. Nukrypstant nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalies a punkto, tais atvejais, kai itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams diegti, be leidimų, reikalingos priėjimo virš valstybinės ar privačios nuosavybės arba po ja teisės, kompetentingos institucijos tokias priėjimo teises suteikia per 4 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos.

7. Jei kompetentinga institucija nepateikia atsakymo per 5 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą keturių mėnesių terminą ir jeigu toks terminas nepratęsiamas pagal 5 dalies ketvirtą pastraipą, laikoma, kad leidimas suteiktas. Tai taip pat taikoma 6 dalyje nurodytų priėjimo teisių atveju.

8. Komisija įgyvendinimo aktu nustato itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių elementų, kuriems netaikoma leidimų išdavimo procedūra, nustatyta šiame straipsnyje, diegimo kategorijas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 13 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

9. Kompetentingos institucijos 8 dalyje nurodytų elementų diegimui netaiko jokio atskiro miesto planavimo leidimo ar kito atskiro išankstinio leidimo. Nukrypdamos nuo šios nuostatos, kompetentingos institucijos gali reikalauti gauti leidimą diegti itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementus architektūrinės, istorinės, religinės ar gamtinės vertės pastatuose ar vietose, saugomuose pagal nacionalinę teisę arba kai tai būtina siekiant užtikrinti viešąjį saugumą.

10. Itin didelio pralaidumo tinklų ar susijusių priemonių elementams diegti reikalingiems leidimams, išskyrus priėjimo teises, netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos, viršijantys administracines išlaidas, kaip *mutatis mutandis* numatyta Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje.

11. Bet kuris operatorius, patyręs žalą dėl to, kad nesilaikyta pagal 5 ir 6 dalis taikomų terminų, pagal nacionalinę teisę gauna kompensaciją už patirtą žalą.

Fizinė pastato infrastruktūra ir šviesolaidžio instaliacija

1. Visuose galutinio naudotojo vietoje esančiuose pastatuose (įskaitant bendros nuosavybės elementus, naujai pastatytus arba kapitališkai renovuojamus pastatus), kuriems statybos leidimo paprašyta po [ISIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ], turi būti įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra iki tinklo galinių taškų, taip pat pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija.
2. Visuose naujai pastatytuose arba kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose, kuriems statybos leidimo paprašyta po [ISIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ], turi būti įrengtas prieigos punktas.
3. Visuose galutinio naudotojo vietoje esančiuose pastatuose (įskaitant jų bendros nuosavybės elementus), kuriuose atliekama Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte apibrėžta kapitalinė renovacija, iki [ISIGALIOJIMAS + 12 MĖNESIŲ] įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra iki tinklo galinių taškų ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija. Visuose daugiabučiuose pastatuose, kuriuose atliekama Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte apibrėžta kapitalinė renovacija, taip pat įrengiamas prieigos punktas.
4. Valstybės narės priima 1, 2 ir 3 dalims įgyvendinti būtinus atitinkamus standartus arba technines specifikacijas iki [ISIGALIOJIMAS + 9 mėnesiai]. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose nurodoma bent ši informacija:
 - (a) pastato prieigos punkto specifikacijos ir šviesolaidžio sąsajos specifikacijos;
 - (b) kabelių specifikacijos;
 - (c) prievadų specifikacijos;
 - (d) vamzdžių arba mikrokanalų specifikacijos;
 - (e) techninės specifikacijos, kurios turi būti nustatomos siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams;
 - (f) mažiausias sulenkimo spindulys.
5. Pastatams, įrengtiems pagal šį straipsnį, gali būti suteiktas ženklas „parengta šviesolaidžiui“.
6. Valstybės narės taip pat sukuria sertifikavimo sistemas, kurias naudojant galima įrodyti, kad laikomasi 4 dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų, ir suteikti 5 dalyje nurodytą ženklą „parengta šviesolaidžiui“, iki [ISIGALIOJIMAS + 12 mėnesių]. Valstybės narės 1 ir 2 dalyse nurodytus statybos leidimus išduoda tik tuo atveju, jei, remiantis patvirtinta bandymų ataskaita, laikomasi šioje dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų.
7. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos tam tikrų kategorijų pastatams, visų pirma individualiems gyvenamiesiems pastatams, kai tų dalių laikymasis yra neproporcingas, visų pirma atsižvelgiant į individualių savininkų ar bendrasavininkų išlaidas, grindžiamas objektyviais elementais.
8. 1, 2 ir 3 dalys gali būti netaikomos tam tikrų rūšių pastatams, pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminklams, istoriniams pastatams, kariniams pastatams ir nacionalinio saugumo tikslais naudojamiems pastatams, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato tokių pastatų kategorijas. Informacija apie tokias pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai.

9 straipsnis

Prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros

1. Laikantis 3 dalies pirmos pastraipos bet kuris viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklą savo lėšomis atvesti iki prieigos punkto.
2. Laikantis 3 dalies bet kuris viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę itin didelio pralaidumo tinklų elementų diegimo tikslais naudotis bet kokia esama fizine pastato infrastruktūra, jeigu dubliavimas techniškai neįmanomas arba ekonomiškai neefektyvus.
3. Bet kuris teisės naudotis prieigos punktu ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas sąžiningomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, kai tinkama, susijusiomis su kaina, patenkina visus pagrįstus viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjų prašymus suteikti prieigą prie prieigos punkto ir fizinės pastato infrastruktūros.
Bet kuris teisės naudotis prieigos punktu ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas gali atsisakyti suteikti prieigą, jei prieiga prie pastato šviesolaidinio ryšio instaliacijos suteikta laikantis Direktyvos (ES) 2018/1972 II antraštinės dalies II–IV skyriuose nustatytų įpareigojimų arba suteikta sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, susijusiomis su kaina.
4. Jei nėra šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, kiekvienas viešojo elektroninių ryšių tinklo paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklo galinį įrenginį įrengti abonento patalpose, jei gaunamas abonento sutikimas, su sąlyga, kad jis tai atlieka kuo labiau sumažindamas poveikį trečiųjų šalių privačiam nuosavybei.
5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis prieigos punkto arba pastato fizinės infrastruktūros savininko nuosavybės teisėms tais atvejais, kai teisės naudotis ta infrastruktūra arba prieigos punktu turėtojas nėra jos (jo) savininkas, ir kitų trečiųjų šalių, kaip antai žemės savininkų ir pastato savininkų, nuosavybės teisėms.
6. Pasikonsultavusi su suinteresuotaisiais subjektais, nacionalinėmis ginčų sprendimo įstaigomis ir prireikus su kitomis atitinkamų sektorių kompetentingomis Sąjungos įstaigomis ar agentūromis, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su BEREK, gali pateikti šio straipsnio taikymo gaires.

10 straipsnis

Bendrų informacinių punktų skaitmeninimas

1. Bendri informaciniai punktai suteikia galimybę naudotis tinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, interneto portalais, skaitmeninėmis platformomis ar skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kad būtų galima internetu naudotis visomis teisėmis ir vykdyti visas šiame reglamente nustatytas pareigas.
2. Valstybės narės gali prireikus tarpusavyje sujungti arba visiškai ar iš dalies integruoti kelias skaitmenines priemones, kuriomis remiami 1 dalyje nurodyti bendri informaciniai punktai.
3. Valstybės narės įsteigia bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos punktą, kurį sudaro bendra naudotojų sąsaja, užtikrinanti sklandžią prieigą prie bendrų skaitmeninių informacinių punktų.

11 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Nedarant poveikio galimybei perduoti bylą teismui, bet kuri šalis turi teisę kreiptis į kompetentingą nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, įsteigtą pagal 12 straipsnį, dėl ginčo, kuris gali kilti:

- (a) kai atsisakoma suteikti prieigą prie esamos infrastruktūros arba kai per vieną mėnesį nuo prašymo suteikti prieigą pagal 3 straipsnį gavimo dienos nesusitariama dėl konkrečių sąlygų, be kita ko, dėl kainos;
- (b) dėl 4 ir 6 straipsniuose nustatytų teisių ir pareigų, įskaitant atvejus, kai prašoma informacija nepateikiama per 15 dienų nuo prašymo pagal 4 straipsnį pateikimo ir per vieną savaitę nuo prašymo pagal 6 straipsnį pateikimo;
- (c) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo koordinuoti inžinerinius darbus gavimo dienos nesusitariama dėl inžinerinių darbų koordinavimo pagal 5 straipsnio 2 dalį arba
- (d) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos nesusitariama dėl prieigos prie 9 straipsnio 2 arba 3 dalyje nurodytos fizinės pastato infrastruktūros.

2. Visapusiškai atsižvelgdama į proporcingumo principą ir Komisijos gairėse nustatytus principus, 1 dalyje nurodyta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga priima privalomą sprendimą ginčui išspręsti ne vėliau kaip:

- (a) per keturis mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą, susijusio su 1 dalies a punkte nurodytais ginčais, gavimo dienos;
- (b) per vieną mėnesį nuo prašymo išspręsti ginčą, susijusio su 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytais ginčais, gavimo dienos.

Šie terminai gali būti pratęsti tik išskirtinėmis aplinkybėmis.

3. 1 dalies a, c ir d punktuose nurodytų ginčų atveju nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali priimti sprendimą nustatyti sąžiningas ir pagrįstas sąlygas, įskaitant, kai tinkama, kainą.

Jei ginčas susijęs su prieiga prie operatoriaus infrastruktūros, o nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra nacionalinė reguliavimo institucija, atitinkamais atvejais atsižvelgiama į Direktyvos (ES) 2018/1972 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

4. Šiame straipsnyje nustatytos taisyklės papildo teismines teisių gynimo priemones ir procedūras pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos⁴⁷ 47 straipsnį ir nedaro joms poveikio.

12 straipsnis

Kompetentingos įstaigos

1. Kiekvieną nacionalinei ginčų sprendimo įstaigai pavestą užduotį vykdo viena ar kelios kompetentingos įstaigos; tai gali būti jau veikiančios įstaigos.

2. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra teisiškai atskira ir funkciškai nepriklausoma nuo bet kokio tinklo operatoriaus ir bet kokios viešojo sektoriaus institucijos, kuriai priklauso su ginču susijusi fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja. Valstybės narės, kurios išsaugo tinklo operatorių nuosavybės teisę arba kontrolę, užtikrina veiksmingą struktūrinę funkcijų, susijusių su nacionalinėmis ginčų sprendimo procedūromis, ir bendro informacinio punkto funkcijų atskyrimą nuo veiklos, susijusios su nuosavybe ar kontrole.

⁴⁷ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391–407).

3. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali imti mokestį jai patikėtų užduočių vykdymo išlaidoms padengti.
 4. Visos su ginču susijusios šalys visapusiškai bendradarbiauja su nacionaline ginčų sprendimo įstaiga.
 5. 3–8 ir 10 straipsniuose nurodyto bendro informacinio punkto funkcijas vykdo viena ar daugiau kompetentingų įstaigų, valstybių narių paskirtų atitinkamai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu. Kad būtų padengtos tų funkcijų vykdymo išlaidos, gali būti imamas mokestis už naudojimąsi bendrais informaciniais punktais.
 6. 2 dalis *mutatis mutandis* taikoma kompetentingoms įstaigoms, atliekančioms bendro informacinio punkto funkcijas.
 7. Kompetentingos įstaigos savo įgaliojimus vykdo nešališkai, skaidriai ir laiku. Valstybės narės užtikrina, kad jos turėtų pakankamai techninių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių joms pavestoms užduotims vykdyti.
 8. Valstybės narės per bendrą informacinį punktą paskelbia atitinkamas užduotis, kurias turi atlikti kiekviena kompetentinga įstaiga, visų pirma tais atvejais, kai tos užduotys pavestos daugiau nei vienai kompetentingai įstaigai arba kai paskirtos užduotys pasikeitė. Prireikus kompetentingos įstaigos konsultuojasi ir bendradarbiauja tarpusavyje bendro intereso klausimais.
 9. Valstybės narės ne vėliau kaip [ISIGALIOJIMO DATA] praneša Komisijai kiekvienos kompetentingos įstaigos, pagal šį straipsnį vykdančios šiame reglamente numatytą funkciją, pavadinimą ir atitinkamą jos atsakomybę ir bet kokius jos pakeitimus iki tokio paskyrimo arba pakeitimo įsigaliojimo.
 10. Bet koks kompetentingos įstaigos priimtas sprendimas pagal nacionalinę teisę gali būti apskųstas visiškai nepriklausomai apeliacinei institucijai, įskaitant teismo pobūdžio įstaigą. Visiems apeliaciniams skundams pagal šią dalį *mutatis mutandis* taikomas Direktyvos (ES) 2018/1972 31 straipsnis.
- Teisė pateikti apeliacinį skundą pagal pirmą pastraipą nedaro poveikio šalių teisei perduoti ginčą spręsti kompetentingam nacionaliniam teismui.

13 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnio 1 dalį įsteigtas Ryšių komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

14 straipsnis

Sankcijos ir žalos atlyginimas

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų ir, kai būtina, baudų ir nebaudžiamojo pobūdžio iš anksto nustatytų ar periodinių sankcijų, taikytinų už šio reglamento ir bet kurio privalomo sprendimo, kurį pagal šį reglamentą priėmė 12 straipsnyje nurodytos kompetentingos įstaigos, pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti tinkamos, veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

Valstybės narės nustato tinkamo finansinio atlyginimo asmenims, patyrusiems nuostolių dėl šiame reglamente numatytų teisių įgyvendinimo, taisykles.

15 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir stebėseną

1. Ne vėliau kaip [ISIGALIOJIMO DATA + 5 METAI] Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama šiame reglamente nustatytų priemonių poveikio santrauka ir jo tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas, įskaitant tai, ar reglamentu būtų galima prisidėti siekiant sprendime, kuriuo nustatoma 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programa, nustatytų junglumo tikslų, ir kaip tai būtų galima padaryti.
2. Tuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos, ir ji turi būti pateikta nepagrįstai nedelsiant. Visų pirma valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija per Ryšių komitetą, įsteigtą pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnį, iki [ISIGALIOJIMO DATA + 12 MĖNESIŲ] nustato rodiklius, pagal kuriuos būtų galima tinkamai stebėti šio reglamento taikymą, ir mechanizmą, kuriuo užtikrinamas periodišką duomenų rinkimas ir ataskaitų teikimas Komisijai.

16 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Nacionalinės priemonės, kuriomis nustatomos itin didelio pralaidumo tinklų arba susijusių priemonių elementų diegimo kategorijos, kurioms netaikoma jokia 7 straipsnyje nurodyta leidimų išdavimo procedūra ir kurias valstybės narės priėmė pagal Direktyvą 2014/61/ES arba prieš jai įsigaliojant, tačiau laikydamosi jos, toliau taikomos tol, kol pradedamas taikyti šio reglamento 7 straipsnio 8 dalyje numatytas įgyvendinimo aktas.

17 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva 2014/61/ES panaikinama.
2. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

18 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
 2. Jis taikomas nuo [6 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos].
- Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas